

El gust per la lectura

ELS LLIBRES I LA LECTURA

Volum II

La biblioteca dels llibres buits
Jordi Sierra i Fabra

La guia fantàstica
Joles Sennell

(Il·lustració: Arian Morera Velázquez)

Generalitat de Catalunya
Departament d'Educació

SEMINARI
“El gust per la lectura”
2006-2007

Direcció General d’Innovació
Subdirecció General de Llengua i Cohesió Social
Servei d’Ensenyament del Català

Els llibres i la lectura

Volum II

La biblioteca dels llibres buits
Jordi Sierra i Fabra

La guia fantàstica
Joles Sennell

HENAR MORERA VELÁZQUEZ
MARGARIDA ROCA HERRERA

ÍNDEX GENERAL

VOLUM I

INTRODUCCIÓ	9
ORIENTACIONS PER AL PROFESSORAT	11
I. EL PODER DELS LLIBRES	15
1. Els llibres, el mirall del que som	17
2. La lectura, una finestra al món	18
3. La lectura dins la literatura	20
4. Llegir, un costum plaent	23
5. El menyspreu i la ignorància de la lectura	24
6. La repressió de la lectura	26
ANNEX: La lectura dins l'art	33
BIBLIOGRAFIA	37
SOLUCIONARIS	39

VOLUM II

II. <i>LA BIBLIOTECA DELS LLIBRES BUITS</i>	9
1. Abans de llegir	11
2. Mentre llegim	21
3. Després de llegir	46
III. <i>LA GUIA FANTÀSTICA</i>	53
1. Una guia per la fantasia	55
2. Llegim	61
3. Després de llegir	75
ANNEX: Indrets de <i>La guia fantàstica</i>	79

VOLUM III

IV. <i>LA HISTÒRIA INTERMINABLE</i>	11
1. Per entrar a Fantasia	13
2. Dins de Fantasia	23
3. Fora de Fantasia	48
V. <i>FAHRENHEIT 451</i>	69
1. Abans de llegir	71
2. Mentre llegim	83
3. Després de llegir	101
ANNEXOS	107
Annex 1: Monstres i prodigis	109
Annex 2: Entrevista inèdita amb Ray Bradbury	113

ÍNDIX VOLUM II

II. LA BIBLIOTECA DELS LLIBRES BUITS	9
1. Abans de llegir	11
1.1. El llibre. De la inspiració de l'autor a l'emoció del lector	11
1.1.1. Com es fa un llibre?	11
1.1.2. Les parts d'un llibre	11
1.2. Una mica d'història. De les tauletes al llibre actual	13
1.3. La biblioteca	14
1.4. L'autor i la seva obra	17
2. Mentre llegim	21
2.1. (A) Sense lletres	21
Capítol 1. La sorpresa de Tadeu	21
Capítol 2. Conversa d'en Benjamí Palau amb en Tadeu i les lletres que s'han escapat	22
Capítol 3. Inventeu-vos-en el títol!	23
Capítol 4. Provem d'enganxar-les	24
Capítol 5. Algú baixa a l'estació del poble	25
Capítol 6. La causa de tot	26
Capítol 7. Què passa quan no es llegeix?	28
2.2. (B) Els petits escriptors	29
Capítol 8. Què hi pot fer en Benjamí?	29
Capítol 9. La Margarida es decideix a actuar	30
Capítol 10. S'hi afegeixen els amics	31
Capítol 11. Cinquanta follets!	32
Capítol 12. Les mares es preocupen	33
Capítol 13. Els nois i les noies poden ser descoberts	34
Capítol 14. Somnis d'escriptors	35
2.3. (C) La gran sorpresa	36
Capítol 15. En Benjamí Palau està molt amoïnat	36
Capítol 16. La Regina descobreix que la seva filla no és al llit	37
Capítol 17. La Virgínia també s'adona que la seva filla no està dormint	38
Capítol 18. On són els nens i les nenes?	39
Capítol 19. Ja teniu un títol?	40
Capítol 20. Descoberts!	41
2.4. (D) Els premis Nobel	42
Capítol 21. Una nit moguda	42
Capítol 22. L'arribada del senyor ministre	43
Capítol 23. Un dia perfecte	44
Capítol 24. Escriptors i escriptores	45
3. Després de llegir	46
3.1. Ens agrada llegir	46
3.2. Parlem dels protagonistes de la història	47
3.3. El poble i els carrers	47
3.4. El llibre	48
3.5. Una mica de tot	48
3.6. Una història semblant en un poble diferent	48
3.7. Una altra història	50
3.8. Per jugar	51

III. LA GUIA FANTÀSTICA	53
1. Una guia per a la fantasia	55
1.1. Què és la fantasia?	55
1.1.1. La fantasia popular	55
1.1.2. Les rondalles meravelloses	55
1.1.3. Geografia fabulosa	56
1.1.4. Éssers, animals i objectes fantàstics	56
1.2. Una narració fantàstica	57
1.3. L'autor. Josep Albanell / Joles Sennell	60
2. Llegim	61
2.1. Primera part. «L'últim alicorn»	61
2.1.1. Introducció	61
2.1.2. La història de l'últim alicorn	62
2.1.3. El viatge de l'alicorn	63
2.1.4. Arribada a Laliro	66
2.2. Segona part. «La guia fantàstica»	68
2.2.1. Llibre dels animals estrambòtics	68
2.2.2. Llibre dels móns estrambòtics	69
2.2.3. Mites de la veritat oculta	69
2.2.4. Màquines i maneres de fer viatges extraordinaris	70
2.2.5. Història de l'últim alicorn i del seu llibre	70
2.2.6. Guia fantàstica dels móns dibuixats	71
2.3. Tercera part. «Les illes dibuixades»	73
2.3.1. L'illa Mada	73
2.3.2. Illa Oooo	73
2.3.3. Illa Tururut	73
2.3.4. Tornem al món real?	75
3. Després de llegir	75
3.1. Els viatges i els contes	75
3.2. La vostra guia fantàstica	76
3.3. El mirall de Gised	78
ANNEX: Indrets de <i>La guia fantàstica</i>	79

(Il·lustració: Arian Morera Velázquez)

I. LA BIBLIOTECA DELS LLIBRES BUI TS

1. ABANS DE LLEGIR

Els prestatges dels llibres es vincen,
elevant-se
sota mil ànimes que dormen.
Calladament, esperançadament,
cada cop que obro un llibre
una ànima es desperta.

Xi Chuan, *Llibres*

1.1. El llibre. De la inspiració de l'autor a l'emoció del lector

1.1.1. Com es fa un llibre?

Sabeu com ha pogut arribar a les vostres mans el llibre que esteu a punt de llegir, des del dia que en Jordi Sierra i Fabra el va començar a idear?

Busqueu la pàgina web de l'edu365:

<http://www.edu365.com/vadellibres/biblioteca/mon-llibres.html>

Després de consultar-la, de passar-ho molt bé amb les conferències del monstre Tom Patracol, responeu les preguntes que teniu a continuació. Us ajudaran a recordar moltes coses!

- Què fa l'escriptor quan ha acabat d'escriure una novel·la i vol que la hi publiquin?
- Qui es cuida de triar quins llibres es publicaran i quins no?
- Un cop triada la novel·la, què es fa?
- I si es vol que hi hagi il·lustracions, què cal fer?
- I quan ja es tenen les il·lustracions i el text?
- Un cop és tot en suport informàtic, com arriba a ser de paper?

1.1.2. Les parts d'un llibre

Per saber-ho, partirem del llibre que llegireu: *La biblioteca dels llibres buits*.

- Agafeu el llibre i observeu-lo. Mireu com són les tapes del llibre.

La tapa del davant. Què hi ha?

Un dibuix de .....

Una noia que porta..... Al cap i a les mans té .....

Al seu costat hi ha un munt de .....

La ..... i les estrelles de fons.

A més del dibuix hi ha paraules:

- 1r: el títol del llibre.....
- 2n: l'autor.....
- 3r: l'editorial .....
- 4t: l'edició número .....
- 5è: la col·lecció: .....

Doncs, ja veieu que a la tapa del davant hi ha molta informació. Us podeu fer una mica d'idea del tema?

La tapa del davant s'anomena COBERTA.

b) Gireu el llibre i mireu què hi ha al darrere. Se'n diu la CONTRACOBERTA.

Hi veieu el número: ....., que és el número de la col·lecció.

Una altra vegada el nom de l'autor: .....
i el títol .....

Hi trobeu, també, una sinopsi de la novel·la: llegiu-la. Ara sabeu que

La biblioteca dels llibres buits és una novel·la de.....

I, a sota, hi teniu la biografia de Jordi Sierra i Fabra, molt reduïda. Nosaltres l'ampliarem, perquè volem saber moltes coses d'aquest autor que ha escrit tant per a nois i noies.

Però, a més, teniu una nota: *A partir de 9 anys*. Ja sabeu que vol dir que és una lectura que es recomana llegir a partir de 9 anys.

Completa la contracoberta la web de l'autor i el codi de barres. Sabeu per a què serveix el codi de barres? I l'ISBN?

c) Si el poseu dret, de perfil, al costat dels altres llibres, només se'n veu la part estreta, on diu el nom de l'autor, el títol, el logo de la col·lecció i el número, oi? Escriviu el títol, l'autor i el número de la col·lecció. Ara intenteu dibuixar el logo, el més semblant possible.

Ep! No us confongueu, el logo de l'editorial és una cosa, un altre logo ben divertit és el de la col·lecció, un vaixell de vapor.

Això s'anomena el LLOM.

Sabeu què és la TRIPA?

d) Ara obrim el llibre per la primera pàgina. Oh! Quina decepció! Està en blanc! No patiu, l'impressor hi ha deixat una pàgina en blanc. Queda bé, oi?

Doncs gireu full i us trobeu... Què hi ha? Normalment hi trobareu el títol del llibre una altra vegada, amb lletres grosses, l'autor, el nom de la persona que ha fet les il·lustracions, l'editorial i la col·lecció. Comproveu-ho.

Escriviu el nom de la il·lustradora de *La biblioteca dels llibres buits*:.....

I a la pàgina següent, en lletres més petites, també hi diu coses interessants:

Quin any es va editar per primera vegada?.....

Quina és l'edició que teniu a les mans? .....

On s'ha editat? .....

A quina impremta? .....

Això són els CRÈDITS.

I, a partir d'aquesta pàgina, comença la història.

A vegades, al final del llibre, hi podem trobar un EPÍLEG, que és un afegit que s'escriu després de l'acabament, i l'ÍNDIX, que és la llista dels capítols o els títols dels apartats.

1.2. Una mica d'història. De les tauletes al llibre actual

Torneu a consultar la web: <http://www.edu365.com/vadellibres/biblioteca/mon-llibres.html>

O consulteu una història del llibre, com ara la *Historia del libro*, d'Aurora Díaz Plaja.

A l'antic Egipte s'escrivia sobre tauletes de fang o sobre pedra. Però el més important de l'època egípcia van ser els papirs, que eren fulls trets de la planta del papir. Els egipcis hi escrivien amb canyes o pinzells. Avui es conserven molts papirs i, com que el llenguatge que feien servir es va poder desxifrar fa molts anys, gràcies als papirs coneixem moltes coses de l'Antic Egipte.

a) Però no tot van ser els papirs. Més tard trobem els pergamins. Sabeu què era el pergami? D'on s'extreia?

b) Abans que els llibres fossin igual com els d'ara, eren rotlles que s'anaven desplegant per llegir-los. Busqueu al diccionari la paraula *manuscrit*. Què hi té a veure, un manuscrit amb un llibre?

Manuscrit del segle XII. Pergami

c) A l'edat mitjana, l'època dels cavallers i els castells ja hi havia llibres escrits com els nostres, però com que eren escrits a mà, algú els havia d'anar copiant. Qui s'encarregava de copiar els manuscrits a l'edat mitjana?

d) Però el pergami era molt costós. Els àrabs van introduir el paper, que havien inventat els .....

e) I, l'any 1450, ... va inventar la impremta.

1.3. La biblioteca

1. La biblioteca de casa nostra, de la classe, de l'escola, del barri o del poble... (amb l'ajuda de l'edu365)

La senyoreta Purificació era una bibliotecària que tenia cura de la biblioteca d'un poble en què ningú no llegia. Aviat, si llegiu *La biblioteca dels llibres buits*, sabreu què va passar.

Viviu en un lloc on segur que això no passa. La gent del vostre poble o del vostre barri van sovint a la biblioteca a consultar llibres, a llegir revistes...

Feu un treball en grup: *La biblioteca del nostre barri o del nostre poble*

- a) Com és la biblioteca del vostre barri o poble? Primer, si no ho sabeu, heu de buscar l'horari de la biblioteca. Segur que estarà oberta a les hores que hi voleu anar.

Agafeu un full de paper i hi anoteu:

Biblioteca de: _____ (Escriviu el nom del barri o del poble)
Adreça: _____
Horari: _____

- b) Quines són les funcions del bibliotecari o la bibliotecària?

Un cop tingueu aquestes dades, aneu a la biblioteca, pregunteu per la bibliotecària o el bibliotecari i li demaneu a quina hora li va bé de respondre algunes preguntes sobre què és i per a què serveix la biblioteca. Segur que us ajudarà amb ganes!

Nom del bibliotecari o bibliotecària _____ (Si hi ha més d'una persona encarregada, anoteu-ho.)

- c) Feu-li una entrevista:

- Quan es va inaugurar la biblioteca?
- Quants llibres té?
- És prou gran. Quantes sales té?
- Sempre cal estar en silenci? Per què?
- D'on han sortit tants llibres?
- Per què duen unes lletres i un número al lloc?

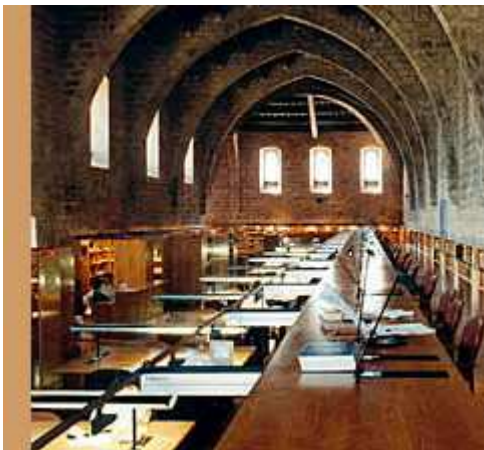
- Hi ha llibres molt antics? Quin és el més antic que teniu?
- Qui ve a llegir? Vénen més nois i noies, o més gent gran?
- Tenen llibres per llegir nosaltres? I còmics?
- Si algú es vol emportar un llibre a casa seva, què ha de fer?
- Quina és la feina de la bibliotecària?
- Com s'ordenen els llibres d'una biblioteca?
- S'ha d'haver estudiat per ser bibliotecària?

Quan haureu fet l'entrevista, la passeu en net a la llibreta i cada grup, a classe, podrà explicar com és la biblioteca que ha visitat.

2. Unes biblioteques amb nom propi:

a) Llegiu:

Totes les biblioteques del món són importants. Unes poden ser-ho perquè guarden llibres molt antics i únics; d'altres, perquè s'han especialitzat en temes concrets. N'hi ha que es troben en edificis espectaculars, moderns o antics. Algunes són biblioteques d'universitats on els estudiants i els investigadors passen hores i hores consultant-ne llibres, lligalls i còdexs.

Biblioteca de Catalunya

La biblioteca de Catalunya

A Barcelona, la Biblioteca de Catalunya, instal·lada a l'antic Hospital de la Santa Creu, reuneix més de **tres milions!** de documents en diversos suports: llibres, revistes, diaris, manuscrits, microfitxes, gravats, mapes, enregistraments sonors, CD-ROM i altres... I, si un dia la visiteu, podreu veure que hi ha molta gent que, en silenci absolut, llegeixen amb molta concentració. No els destorbeu!

Alexandria i el seu far en un dibuix antic

La biblioteca d'Alexandria

Cap a l'any 300 abans de la nostra era, la ciutat grega d'Alexandria, fundada per Alexandre el Gran, era la ciutat més gran del món. Tenia grans avingudes, un port i un far espectacular que servia per indicar als vaixells que ja eren a prop de la ciutat.

Alexandria era una ciutat molt gran. Hi vivia gent de totes les nacionalitats que convivia en pau. Era un lloc ideal per a un centre dedicat a l'estudi i la investigació. Aquest centre eren el Museu i la biblioteca.

El museu aplegava l'estudi de les Nou Muses i la biblioteca tenia com a fita aplegar textos de tot el món, traduccions al grec o obres en altres llengües que es parlaven al Mediterrani, al Pròxim Orient o a l'Índia. El

Museu i la biblioteca estaven dividits en facultats, cada una de les quals era dirigida per un sacerdot.

A la biblioteca s'estudiava tot el que era estudiable en aquell temps: literatura, matemàtica, filosofia, història, física, geografia, medicina, biologia, enginyeria o astronomia. En aquella biblioteca, s'hi van formar i hi van investigar grans matemàtics com Erastòstenes, Arquimedes, Apoloni de Perga, o Euclides; Hiparc, que era un astrònom que va dibuixar moltes constel·lacions; i una dona, Hipatia, al final de la vida d'aquella biblioteca. Hipatia era matemàtica, física i astrònoma. Fou la darrera directora

d'aquella biblioteca. Una colla de fanàtics va incendiar la biblioteca i va matar Hipatia l'any 415 de la nostra era.

Fa uns anys, més de trenta, es va començar a construir una nova biblioteca a Alexandria, i des del 2002, que es va inaugurar, ja es pot visitar. És un edifici únic, immens, que de mica en mica anirà aplegant llibres i documents de tot tipus i de tot el món. També hi podreu trobar llibres catalans!

Vista aèria de la nova biblioteca d'Alexandria

La biblioteca Jaume Fuster

També es troba a Barcelona i és molt moderna. Va ser inaugurada el dia 13 de novembre de 2005. A més de la biblioteca, a l'edifici hi podreu trobar un auditori, una àrea infantil, una sala d'exposicions i una cafeteria. Aquest edifici ha tingut un premi FAD 2006; això vol dir que és molt maco!

Vista de la biblioteca Jaume Fuster

b) Amb la informació que teniu sobre aquestes biblioteques ompliu el quadre següent:

	Biblioteca de Catalunya	Biblioteca d'Alexandria	Biblioteca Jaume Fuster
Antiga / De nova creació Ja existia fa molts segles			
L'edifici és modern L'edifici és antic			
És una biblioteca de barri És una biblioteca per a la ciutat, o per a un país És una biblioteca per a tot el món			
És a la ciutat de...			

- c) Com podeu observar, avui dia es continuen creant noves biblioteques i això ens fa pensar que hi deu haver moltes ganes de llegir. I vosaltres? Com ho teniu això de la lectura? Us agrada asseure-us en una biblioteca i, en silenci, començar la lectura apassionant d'una novel·la o d'un conte? Parleu a classe sobre els llibres que us agraden més de llegir i per què.

1.4. L'autor i la seva obra

- a) Llegeix la biografia de Jordi Sierra i Fabra:

Jordi Sierra i Fabra va néixer a Barcelona el 26 de juliol de 1947. Diu que de petit era molt tartamut. Quan tenia vuit anys va sofrir un accident molt greu: va travessar una porta de vidre i a causa de les ferides va haver de passar una bona temporada a l'hospital. A l'hospital va començar a escriure, diu que va descobrir que escrivint no quequejava.

Encara que al seu pare no li agradava que es dediqués a escriure i que a classe de llengua ho passés molt malament a causa de la seva fantasia, als dotze anys ja havia escrit una novel·la de cinc-cents pàgines.

Jordi Sierra i Fabra l'any 1979

Va estudiar batxillerat i després va començar la carrera d'aparellador, treballant de dia i anant a classe de nit. Aviat va descobrir, però, que la carrera d'aparellador no era el que li agradava i va començar a treballar a la ràdio, on col·laborava en programes de música pop, i a escriure articles sobre la música d'aquells anys seixanta.

De mica en mica es va anar professionalitzant en el camp de la música com a comentarista musical. L'any 1968 va fundar, amb altres col·laboradors, El Gran Musical. Aviat van venir els viatges per tot el món, prop dels grans músics del moment i la publicació del seu

primer llibre, *1962-1972 Historia de la Música Pop*, que va ser tot un èxit de vendes. Encara es va dedicar alguns anys a la ràdio, però ja participava en certàmens literaris i guanyava premis. L'any 1976 va deixar el càrrec de director executiu de Radio Popular per dedicar-se a escriure i a la seva segona passió: viatjar.

L'any 1977 va fundar la revista *Super Pop*, que aviat va ser la n. 1 en el seu gènere.

L'any 1978 va ser finalista del Premi Planeta. I a partir d'aleshores, Jordi Sierra i Fabra va anar escrivint, novel·les per a joves i per a gent gran. Les seves obres, que són moltes, no les podem enumerar aquí, però podeu mirar la seva pàgina web i ho comprovareu.

Moltes de les seves novel·les han estat traduïdes al francès, italià, alemany, anglès, portuguès, eslovac...

Jordi Sierra i Fabra també ha escrit teatre, un joc Trivial de música pop, ha fet cinema, i l'any 2004 va crear la Fundació Jordi Sierra i Fabra, a Barcelona amb la finalitat d'ajudar els joves escriptors. Diuen que és un dels autors més llegit a Catalunya i a Espanya, i a molts altres països de tot el món.

Jordi Sierra i Fabra l'any 2002

b) A partir de la lectura de la biografia, fem la fitxa de Jordi Sierra i Fabra:

Nom	
Any de naixement	
Lloc de naixement	
Incidència important en la seva vida	
Edat en què comença a escriure	
Estudis	
Professió abans de dedicar-se a escriure	
Afició	
Tipus de literatura	
Primera obra publicada	
Obres més importants	
Obres teatrals	
Última obra publicada	
Col·laboracions a la televisió, ràdio, etc.	

- c) Llegiu aquest article que Jordi Sierra i Fabra va escriure per a una revista que parla de llibres i de lectura i, després, responeu les preguntes que teniu a continuació:

Si odies llegir... no llegiràs això

QUAN EM PREGUNTEN PER QUÈ ESTIC SEMPRE CONTENT I FELIÇ, ACOSTUMO A RESPONDRE QUE, TOT I LA DURESA DE LA MAJORIA DELS MEUS LLIBRES, I QUE CONTÍNUAMENT VEIG L'HORROR HUMÀ EN ELS MEUS VIATGES ARREU DEL MÓN, JO NO HE ANAT MAI AL PSIQUIATRE. QUAN TINC UN PROBLEMA, ESCRIC UN LLIBRE I FAIG QUE EL MEU PERSONATGE PATEIXI EL MEU PROBLEMA. N'APRENC TANT, D'ELL I DEL QUE LI PASSA AMB EL MEU PROBLEMA, QUE DE SEGUIDA SÉ COM SOLUCIONAR-LO JO MATEIX, DE MANERA QUE ESCRIURE ÉS, PER A MI, LA MILLOR DE LES TERÀPIES POSSIBLES, PERÒ HI HA MÉS COSES.

Escric des que tenia vuit anys. Mai no he deixat de fer-ho. Primer, va ser la manera de superar la meva tartamudesa; després, la meva vocació eterna. A casa guardo tot el que he escrit des d'aquells vuit anys. No fumo ni bec, de manera que espero viure cent anys i morir escrivint, buidat, sadollat, feliç. Per a mi és el més important del món, la meva passió, la meva vida. Em passo el dia inventant històries, i explicant-les. O viatjant i explicant el que sento i veig. L'art, en qualsevol de les seves formes, és l'única cosa que ens fa lliures; tenir sentiments ens acostava a l'Univers i a la Natura, a la Vida i a l'Amor. Una pedra no s'emociona escoltant Stravinsky o els Beatles, ni llegint un llibre, ni veient una pel·lícula o un quadre. Nosaltres, sí. Encara que no visqués, com a escriptor professional, del meu treball, hauria d'escriure cada dia, com vaig fer fins als vint-i-cinc anys, quan vaig publicar el meu primer llibre. Per a mi, escriure és la plenitud, igual que llegir.

I és que escriure va ser tan natural en mi com llegir, amb una particularitat: llegir em va salvar la vida, em va evitar la mediocritat, em va donar ales, llibertat, tot el que sé. No recordo res del que he estudiat, però sí sé tot el que he llegit. De petit volia viatjar, fer alguna cosa; no esperar que m'expliquessin una pel·lícula, sinó ser-hi present. Però a casa érem pobres, i jo, un estudiant mediocre. Si no hagués devorat llibres, no seria el que sóc. I el més curiós és que no podia comprar-ne, i ni a la meva escola ni al meu barri hi havia biblioteques, de manera que els havia de llogar. Cada dia, en sortir de l'escola, recollia pa sec i diaris dels meus veïns, els venia a un drapaire, em guanyava dos rals, mitja pesseta, i amb això anava a una llibreria de llibres de lloguer, usats, a buscar el meu pa de cada dia. Els llibres de lloguer bons costaven cinc pessetes, de manera que, amb dos rals, més el lliurament del que m'havia emportat el dia anterior, només podia llegir novel·les banals i carrinclones (com jo) de l'oest, de gàngsters i de marcians. Per això, el primer que vaig escriure va ser d'aquest gènere i d'aquest estil. Sóc deutor de la més absoluta vulgaritat. Fins als quinze o setze anys no vaig accedir a Jules Verne, Edgat Rice Burroughs, Enid Blyton o la meva deessa Richmal Crompton. [...]

Tinc una novel·la, El fabuloso mundo de las letras, feta per a aquells que odien llegir. Quan un noi o una noia em diu això, m'entra una gran tristesa. És com si s'odiessin a si mateixos. Estem fets de lletres i d'històries; d'una altra manera, ens marciríem i estaríem morts. Quanta ignorància i incultura s'amaguen darrere d'una cosa així. Però és un fet real. Són els futurs homes-i-dones d'enlloc, condemnats al buit, al no-res, a vagar pel món sense cap horitzó, probablement sense feina, prodigant violències i assassinant esperances. Pur oblit en vida.

Potser sóc un romàntic, potser tinc sentiments, potser ja sóc un residu, però visc en plenitud, en harmonia, i ho dec al que he llegit i al que he escrit, als qui he estimat i als qui m'han estimat.

Som pols d'estrelles.

Jordi Sierra i Fabra, «Si odies llegir... no llegiràs això» *L'illa, revista de lletres*¹

1. Per què en Jordi Sierra i Fabra no ha anat mai a un psiquiatre?
2. A quina edat va començar a escriure?
3. On guarda tot el que ha escrit?
4. Quin és el seu desig?
5. Què ens acosta a l'Univers i a la Natura, a la Vida i a l'Amor?
6. Què és un escriptor professional?
7. Com s'ho feia, per poder llegir quan era jove?
8. Quin tipus de llibres llegia quan era molt jove?
9. Per què llegia aquests gèneres i no uns altres llibres?
10. A quina edat va poder llegir llibres més bons, de més categoria?
11. Què sent l'autor quan un noi o una noia li diuen que odien llegir?
12. A què ho deu, que visqui en plenitud i harmonia?

Si voleu saber més coses de Jordi Sierra i Fabra podeu consultar la seva pàgina web:

<http://www.sierraifabra.com/>

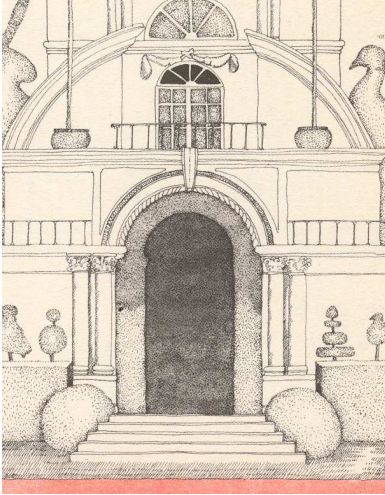
---

¹ SIERRA I FABRA, Jordi. *L'illa, revista de lletres*. [Alzira: Bromera] (Primavera 2004), núm. 36.

2. MENTRE LLEGIM

Per tal de tenir clar de què anirà cada capítol hi hem posat, al costat del número, un títol que podeu canviar; si us poseu d'acord entre tota la classe, és clar!

2.1. (A) Sense lletres (p. 7-56)

Capítol 1. La sorpresa de Tadeu

1. Què hem llegit?

- a) Qui és en Tadeu? Per què està cansat?
- b) Com és el poble on viu en Tadeu?
- c) És veritat que tothom al poble estava mirant la televisió?
- d) La senyora Esperança estava _____.
En Fulgenci estava _____. L'Isidor ordenava _____.
- e) On viu en Tadeu? És a prop de la plaça de Sant Cassià.
- f) Què hi ha a la plaça de Sant Cassià?
- g) Què ha trepitjat en Tadeu? D'on ha sortit?
- h) Què havia passat amb la biblioteca del poble?
- i) Qui era la senyoreta Purificació?
- j) Per què s'espanta en Tadeu?
- k) On anirà ràpidament?

2. Com ho diu?

- a) En aquest capítol heu trobat tres expressions que potser a alguns de vosaltres us han sorprès. Escriviu amb unes altres paraules les expressions subratllades:
  - I ell era el qui tallava el bacallà. I ell era qui _____
  - En Tadeu va fer uns ulls com unes taronges. En Tadeu va _____
  - Va arrencar a córrer com un esperitat cap a casa d'en Benjamí. Va _____ cap a casa d'en Benjamí.

3. Què en diem?

- a) Entre tots els de la classe inventeu-vos el nom del poble. Cal que us poseu d'acord, o sigui, que cadascú de vosaltres, en grups de cinc, pot proposar un nom. El nom que agradi més al grup l'escriureu a la pissarra. I ara us toca votar a tots. El nom més votat per tots els de la classe serà el del poble. I és que en Jordi Sierra i Fabra us ha deixat aquesta feina per a vosaltres!

Capítol 2. Conversa d'en Benjamí Palau amb en Tadeu i les lletres que s'han escapat

1. Què hem llegit?

- a) Com es diu l'alcalde del poble? _____.
- b) Quina feina fa l'alcalde al poble?
- c) Pregunteu a casa vostra si l'alcalde de la vostra ciutat també té feina a demanar diners a la capital per a millorar l'aspecte del vostre poble.
- d) Quina mentida li diu l'alcalde a en Tadeu?
- e) Qui és la Regina? Quina és la seva afició?
- f) Com noteu que, a l'alcalde, l'empipa haver-se d'aixecar perquè en Tadeu li ho demana?
- g) Com és que no se'ls obria la porta de la biblioteca?
- h) Descriviu la biblioteca. Com era? Què hi havia hagut abans? Quants llibres formaven la biblioteca?
- i) Què van veure en Benjamí i en Tadeu quan van encendre el llum?

2. Com ho diu?

- a) Per què es diu l'expressió *de malagraïts el món n'és ple*? Quan es diu? Escriviu una petita conversa entre dos amics on surti aquesta frase feta.
- b) *En girar sobre les frontisses, la porta va grinyolar*. Per a què serveixen les frontisses? De quin material solen ser fetes les frontisses? Quan grinyolen, les frontisses?
- c) De manera molt figurada, l'autor diu que hi havia *un oceà il·lustrat*. Sabeu a què es refereix?

3. Què en diem?

- a) Feu un còmic entre dos companys, d'unes vuit vinyetes, que porti per títol: «En Tadeu i en Benjamí tenen una sorpresa». Després, podeu penjar-los als suro de la classe. No cal que seguiu exactament la història!

Capítol 3. Inventeu-vos-en el títol!

1. Què hem llegit?

a) Feu una llista de tots els regidors que formen el consistori. Ja sabeu que el consistori és el conjunt de l'alcalde i tots els regidors d'un ajuntament.

b) Pregunteu com s'anomena una reunió de l'alcalde amb tots els regidors de qualsevol poble o ciutat.

c) Qui hi havia a la sala d'actes de l'ajuntament, a més del consistori?

d) Quin problema explica l'alcalde als regidors? Per què diu que és greu?

e) Quines solucions aporten els regidors i el públic?

f) Qui és la Virgínia Favara?

g) Quin problema deduiu que passa al poble?

2. Com ho diu?

a) Escriviu amb una frase feta o una expressió el contrari de les parts subratllades:

– Quan va entrar en Benjamí, la sala era plena de gom a gom.

.....

– L'alcalde va repassar tothom amb la mirada, enmig d'un silenci tens.

.....

b) Què vol dir que la Silvina va fer la pregunta que tots tenien a flor de llavis?

Què vol dir fer l'orni?

–*Amb quins diners?* –*L'alcalde va tocar el punt feble.* – Què vol dir que en va tocar el punt feble?

3. Què en diem?

a) Escriviu un títol per a aquest capítol.

b) Us imagineu que la notícia del que passa a la biblioteca del poble de..... sortís a la televisió? Prepareu la notícia en grups de quatre. Primer cal escriure-la i, després, el presentador, que serà un de vosaltres, la dirà a la classe. Recordeu que la notícia ha de dur la informació ben clara: cal que digui qui, què, quan, com, on i per què va passar.

Per donar-la, poseu una taula i una cadira al davant de la pissarra. La pissarra, podeu decorar-la amb lletres i llibres.

Capítol 4. Provem d'enganxar-les...

1. Què hem llegit?

- a) Quins llibres, al poble, s'han mantingut com sempre, amb les lletres?
- b) Qui parlava de bruixeria?
- c) Quines són les úniques persones que van anar a la feina?
- d) Què proven de fer, l'alcalde i els regidors?
- e) Però, quin és el resultat?
- f) Què decideix, l'alcalde?
- g) De què tenen por els regidors?
- h) A qui trucarà, l'alcalde?

2. Com ho diu?

- a) Uniu amb fletxes les expressions amb els seus significats:

<i>Expressió</i>	<i>Significat</i>
<i>donar-se per vençut</i>	afrontar un problema
<i>tapar un embolic</i>	acovardir-se
<i>donar la cara</i>	cedir
<i>inflar els morros</i>	amagar un problema
<i>treure's el mort de sobre</i>	pegar
<i>ser un gallina</i>	no voler saber-ne res

- b) Fixeu-vos bé com són els diàlegs. Els personatges van dient coses, però l'autor no fa servir sempre la paraula «dir» per fer-los parlar. En aquest capítol surten molts verbs *DICENDI*, que són els verbs que els autors fan servir per fer parlar els seus personatges. Busqueu, només en aquest capítol, set mots que signifiquin DIR.

- c) Cada una de les paraules que heu trobat té un matís diferent, oi? Sabeu quin és?

3. Què en diem?

- a) Feu un eslògan en què mostreu que el poble està unit davant l'adversitat.

Capítol 5. Algú baixa a l'estació del poble

1. Què hem llegit?

- Per què al ministeri es pensen que en Benjamí els pren el pèl?
- Després de parlar amb molts ajudants, en Benjamí aconsegueix que se l'escoltin. Què li responen?
- Qui va arribar? Com és l'Acaci Roureda?
- Sabeu què vol dir *professor emèrit*? Perquè creieu que deu ser molt savi el senyor Acaci Roureda?
- Qui és la Liduvina?
- On van l'Acaci Roureda i l'alcalde?
- Què fa l'Acaci Roureda, quan hi arriba?
- Quin és el diagnòstic que donarà?

2. Com ho diu?

- Quan diem que un edifici és solemne, què volem dir?
- El sergent Cardona li parla al senyor Acaci Roureda amb un to molt castrense. Busqueu al diccionari què vol dir *castrense*.
- Llegiu detingudament el fragment que teniu a continuació:

L'homenet de les ulleres, la barba i el bastó no va endinsar-se gaire entre les muntanyes de lletres. Semblava que tenia por de trepitjar-les. Va agafar-ne un grapat amb molta cura, i en els ullers va brillar-li una tènue espurna de llum. Amb un dit de l'altra mà va moure-les al seu palmell obert. Va sospirar. Va alçar el cap i va contemplar els murs alts i gruixuts, els milers de volums amuntegats a les prestatgeries, la pols acumulada, les sinuoses muntanyes de lletres, com dunes quietes d'un desert gràfic.

- Què vol dir *les sinuoses muntanyes de lletres*? Per què les compara amb dunes quietes?
  - Sabeu què són les dunes? I un desert?
  - Així doncs, què deu ser un desert gràfic?
- La darrera paraula del capítol és *incultura*. Quan us sembla que hi pot haver incultura en un poble com el de la nostra història? Digueu, de les accions següents quines us semblen que poden provocar incultura:
    - El fet de parlar
    - No interessar-se per les tasques de l'escola
    - Jugar a escacs
    - Llegir novel·les
    - Fer col·lecció de segells
    - Llegir diaris i revistes
    - Mirar la televisió moltes hores diàries

3. Què en diem?

- Descriviu una persona gran que conegueu. Fixeu-vos bé, abans, en la descripció del senyor Acaci Roureda.
- Escriviu un conte que porti per títol «La senyora Incultura».

Capítol 6. La causa de tot

1. Què hem llegit?

- a) Per què es reuneix tothom a l'ajuntament?
- b) Com és que l'Acaci Roureda havia temut tota la vida que passés el que està ocorrent al poble?
- c) Quina teoria del professor s'ha confirmat?
- d) El senyor Roureda parla de les arrels:

... hem descuidat el més elemental: les arrels. I permetin-me que els digui una cosa: les arrels són el primer, la clau de tot, el quid de la qüestió. Un poble, una societat sense arrels no és res. Està condemnada a tornar a la barbàrie.

- A què es refereix en parlar de les arrels?
- Per què es tan important que el poble hagi perdut les arrels?
- Què us sembla que ha passat perquè el senyor Roureda s'enfadi tant?
- e) Per què al senyor Roureda no li interessa saber el que creuen els del poble que és un llibre?
- f) Què significa la frase *els llibres són vius, tenen ànima, cor, sentiments*?
- g) Com és que hi ha gent que no entén el que passa? Què enteneu que ha passat?
- h) Per què els llibres s'han extingit en aquell poble?
- i) Ha donat una solució, l'Acaci Roureda, al problema que afecta el poble?

2. Com ho diu?

- a) Completeu les frases següents amb paraules o expressions del capítol 6:

- Quan una malaltia s'ha estès per una zona molt gran d'un país es parla d'una_____.
- Vaig anar al concert dels Pets i no s'hi podia entrar perquè esta ple _____
- Aquell home sap molt de física, és una _____ en la matèria.
- Aquesta feina és molt senzilla, això és _____

- b) L'Acaci Roureda explica al poble què són i de què parlen els llibres. A partir de frases que sempre comencen igual, *els llibres*, va fent descobrir el que poden amagar les pàgines d'un llibre.

Completeu la frase següent seguint l'exemple que us donem:

- Si els llibres parlen de persones que van existir poden ser **llibres d'història o biografies**.
- Si els llibres parlen de persones que només existeixen en la imaginació poden ser _____.

c) Incultura i ignorància són dues paraules que surten en diverses ocasions al capítol. Busqueu-les al diccionari.

d) A classe, de manera oral, digueu en unes altres paraules què vol dir el senyor Roureda quan diu:

- *els llibres són la veritat* _____
- *i els somnis* _____
- *i la realitat i la fantasia* _____
- *i el coneixement* _____
- *i l'entreteniment* _____
- *i la pau* _____
- *i la vida* _____

e) El senyor Acaci Roureda parla dels llibres com si fossin éssers vius. Expliqueu el sentit de la frase:

els vostres llibres s'han mort de tristesa, de soledat

f) Quan donem qualitats humanes a un ésser que no ho és, parlem de «personificació». Quan parlem normalment fem moltes personificacions. Fixeu-vos en les personificacions que teniu a continuació i digueu-ne el significat:

- Neix el dia: _____
- Mor el dia: _____
- Un dia trist: _____
- Una pluja ploranera: _____

3. Què en diem?

a) Què és per vosaltres un llibre sense llegir? Responeu amb una frase curta, com en el llibre: *Quan un llibre no és llegit, és com una persona que no viu*. Escriviu la vostra frase amb lletres grosses i amb colors.

b) Ara penseu en un llibre que us hagi agradat molt. El recordeu? Quin era el seu títol? Com és que us va agradar tant? De tots els llibres que han sortit, feu-ne una llista i enganxeu-la al suro de la classe. Són llibres que podeu recomanar als companys i companyes! Us els podeu deixar entre vosaltres, i comentar-los, després. Creieu que són llibres vius? Per què?

Capítol 7. Què passa quan no es llegeix?

1. Què hem llegit?

- a) Qui és la senyora Petúnia? I la Virgínia?
- b) Què fa la gent del poble després d'haver sentit les paraules de l'Acaci Roureda?
- c) Quines propostes surten?
- d) Per què es posa vermella l'Obdúlia després d'oferir els seus llibres?
- e) Per què no ho podran fer?
- f) De què tenen por l'alcalde i els regidors?
- g) L'Acaci Roureda els fa veure que la biblioteca que tenien al poble era important. Com és que la gent no ho sabia?
- h) Els dona alguna solució abans de marxar cap a la capital? Per què?
- i) Copieu la darrera frase que diu l'Acaci Roureda abans de marxar: *Dos mil anys de civilització i....*

Per què us sembla que ho diu? És cert, això que diu? Discussiu-ho a classe.

2. Com ho diu?

- a) L'Acaci Roureda està abatut. Busqueu al diccionari de sinònims una altra paraula que vulgui dir *abatut*: .....
- b) Què és un *còdex*?
- c) I un *incunable*?
- d) Completeu la frase: *Els regidors es van posar vermells com un tomàquet o com un pebro, o sigui, molt vermells, de tanta _____*
- e) Feu el mateix amb la frase següent:

En veure el que havia passat en Pep va quedar blanc com la cera de _____

3. Què en diem?

- a) Què faríeu si, de cop, tots els llibres de la biblioteca de l'escola perdessin les lletres? Cadascú de vosaltres ha de pensar en una solució. En fem una llista i la clavem al nostre suro. La cartolina on escriurem la llista de solucions anirà encapçalada per la frase:

SI ELS LLIBRES DE LA BIBLIOTECA ES QUEDESSIN SENSE LLETRES JO...

2.2. (B) Els petits escriptors (p. 59-101)

Capítol 8. Què hi pot fer en Benjamí?

1. Què hem llegit?

- a) Qui és la Regina? Com veu el problema de la biblioteca?
- b) Creieu que és veritat el que diu la Regina *La gent que llegeix tant i sap tantes coses perd el seny*? Ho creu de veritat, la Regina? Com ho sabeu?
- c) En Benjamí veu les coses d'una manera molt diferent. I està molt amoïnat. Com ho podeu notar?
- d) Com és la Margarida? Quina edat deu tenir?
- e) Per què us sembla que els pares de la Margarida no l'escolten quan ella els vol explicar la seva idea?

2. Com ho diu?

- a) La mare de la Margarida li havia dit que havia d'estudiar si no volia dedicar-se a vendre botons en una merceria. Què hi venen en una merceria? Només botons? N'hi ha alguna a la vora de casa vostra?

- b) Indiqueu, dels objectes següents els que venen en una merceria:

Cinta adhesiva, mitjons, ulleres de sol, fil de cosir, llum de peu, xiclets, clips per al cabell, sabatilles, paraigües, agulles de cap, imperdibles, mocadors de roba.

- c) Canvieu la paraula subratllada per una altra que vulgui dir el mateix:

- En Benjamí sabia que no valia la pena discutir: .....
- Uns quants dies enrere: .....
- D'altra banda era una nena molt llest i intel·ligent: .....
- Es va posar la mà dreta als ulls, esgotat: .....
- La Margarida va ser arrencada de soca-rel de la sala: .....

- d) Busqueu en un diccionari el significat del mot *aclaparat*.

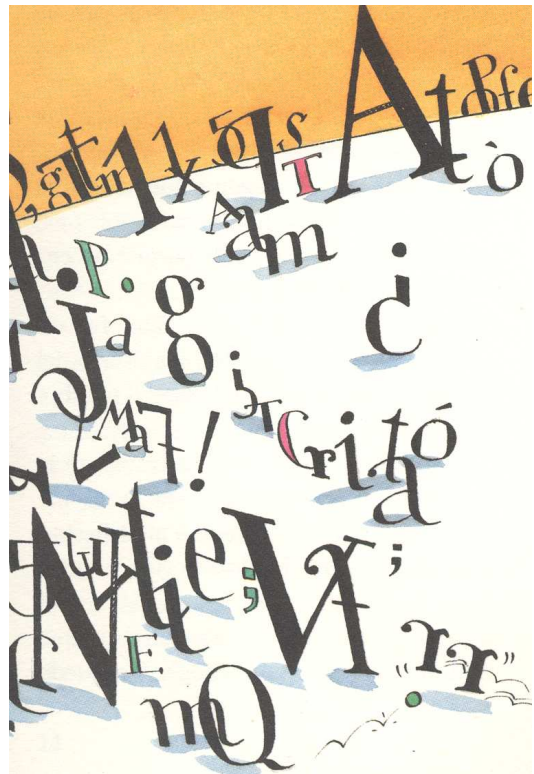
3. Què en diem?

- a) A la Margarida no li han deixat explicar el seu pla. Els pares encara la veuen massa petita i no pensen que els pugui solucionar el problema. Heu viscut alguna vegada una situació semblant? Expliqueu-la per escrit. Podeu inventar-la, però expliqueu-la en primera persona, com si us hagués passat a vosaltres.

Capítol 9. La Margarida es decideix a actuar

1. Què hem llegit?

- a) Per què està tan enfadada la Margarida?
- b) Amb quines paraules deixa entreveure que li haurien hagut de fer cas?
- c) Què decideix?
- d) Sabem on va? Com es vesteix?
- e) Cap a quina plaça va la Margarida? Què hi ha allà?
- f) Com entra a la biblioteca?
- g) Què passa quan la Margarida posa les lletres sobre el llibre en blanc?
- h) O sigui, quina havia estat la seva idea?
- i) Quin és el títol del primer llibre de la Margarida?

2. Com ho diu?

- a) Escriviu en ordre de menys a més enfadada:

emmurriada, empipada, furiosa, disgustada, preocupada, molesta, ressentida, indignada, irritada.

3. Què en diem?

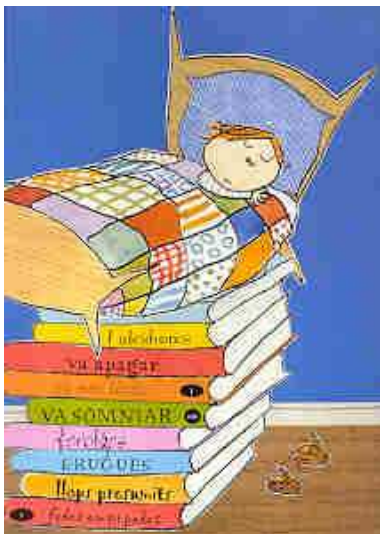
- a) Si disposeu de càmera de vídeo, intenteu reproduir en vídeo l'escena que acabeu de llegir; després, mireu el resultat i opineu. Si a la classe o a l'escola no teniu càmera de vídeo, podeu representar-la en mímica. Trieu l'actriu que cregueu que ho pot fer millor.

4. Per anar fent a poc a poc

- a) Comenceu a retallar lletres diferents de revistes que trobeu per casa o que a l'escola ja no es facin servir. Que siguin lletres de tots colors, formes, i mides. Guardeu-les en bossetes de plàstic.

Capítol 10. S'hi afegeixen els amics

1. Què hem llegit?

- Com «escrivia», la Margarida?
- Per què aquell era el dia més bonic de la seva vida?
- Qui són els amics de la Margarida?
- Com ho fa, la Margarida per explicar el que ha fet la nit passada?
- Com es fa un llibre, a la biblioteca dels llibres buits?
- Quin és el pla de tota la colla?
- Creieu que el que passa amb les lletres i el llibre és el que havia explicat el profe de ciències sobre l'energia? Per què?

2. Com ho diu?

- Les lletres lliscaven dels llibres quan l'alcalde havia provat d'enganxar-les perquè les hi posava a la *babalà*. Escriviu una frase diferent en què surti aquesta expressió.

- Feu el mateix amb les expressions següents:

en orri: .....

.....

a l'abast: .....

.....

- Al capítol surten títols de novel·les famoses. Escriviu-ne el títol i, al costat, el nom del seu autor. Per saber-ho, podeu anar a la vostra biblioteca, que, de ben segur que conserva les lletres als seus llibres. I si no, comproveu-ho!

3. Per anar fent a poc a poc

- A les imprentes venen un tipus de llibretes en blanc. N'hi ha de totes mides i no costen gaires diners. Cadascú pot començar a escriure el seu llibre. Ja teniu guardades moltes lletres, però les haureu d'enganxar amb cola! No som a la biblioteca màgica dels llibres buits.

Us proposem que el títol, el vostre nom i el lloc del llibre els escriviu amb lletres enganxades. El cos del llibre, amb la vostra lletra, clara i grossa, que es pugui llegir bé.

Comencem per escriure'n el títol!

Capítol 11. Cinquanta follets!

1. Què hem llegit?

- a) Com ho feien els nens i les nenes del poble perquè els seus pares no els sentissin sortir de les seves habitacions?
- b) Qui eren les *ombres furtives*?
- c) S'havia mantingut el secret que la Margarida havia explicat als seus amics més íntims? Com ho sabeu?
- d) Què és el més essencial perquè no els enxampin?
- e) Com anaven vestits?
- f) De quins temes volen escriure els seus contes, la colla?
- g) Quin era l'objectiu de tota la colla de nois i noies?

2. Com ho diu?

- a) *Xiuxiuejar* vol dir parlar fluixet. El mot contrari és *cridar*.

Escriuiu els verbs contraris de:

- *Recordar* .....
- *Sortir* .....
- *Ficar* .....
- *Acabar* .....

3. Què en diem?

- a) Juguem amb lletres: Imaginem que sou amb la colla d'amics del poble, a la nit i voleu començar un conte. Trobeu totes les consonants que voleu, però només la vocal A. Intenteu fer una frase on només surti la vocal A. Després, proveu de fer el mateix amb la E, amb la I, amb la O i amb la U. Com per exemple:

L'Anna va a la plaça a ballar la sardana.

4. Per anar fent a poc a poc

- a) Ja teniu el títol del vostre llibre? Doncs ara ja podeu començar a escriure'l. Abans, l'escriuiu en brut en un full a part. Serà l'esborrany. Un cop estigui acabat, el vostre professor o professora us el corregirà. Que no hi hagi cap falta! I ja podeu començar a escriure'l al llibre. Deixeu-hi espais per a les il·lustracions. De moment, comencem-ne l'esborrany.

Però no cal que escriviu un conte! Podeu escriure poesies, una obra de teatre... el que vosaltres vulgueu!

Capítol 12. Les mares es preocupen

1. Què hem llegit?

- a) Quina és la preocupació de la Regina?
- b) Què té d'especial l'edat de la Margarida? Per què?
- c) Creieu que és motiu de preocupació estar una setmana sense mirar la televisió? A casa vostra els preocuparia?
- d) Sabeu per què la Margarida va tan d'hora a dormir?
- e) Qui és la Virgínia?
- f) Té les mateixes preocupacions que la Regina? Per què? Qui més diu que també està preocupada?
- g) Quins llibres veuen a l'habitació de la Margarida, o de la Mònica, les seves mares?
- h) Què tem la Regina? Per què està tan distreta?
- i) Quants dies fa que els nens i nenes del poble van a la biblioteca?

2. Com ho diu?

- a) Al primer paràgraf d'aquest capítol surt l'expressió *rodar caps*. Sabeu què significa?
- b) Busqueu una paraula, en aquest capítol que signifiqui *migdiada* i una altra que signifiqui *xafardera*.
- c) Escriviu una paraula de la mateixa família que les que teniu a continuació:

- *poble*: .....
- *biblioteca*: .....
- *llibre*: .....
- *estrany*: .....

3. Què en diem?

- a) Què és l'adolescència, per a vosaltres? Us passa el que diu la Regina a la primera pàgina del capítol? Escriviu, a la vostra llibreta què és el que més us preocupa del fet d'arribar a l'adolescència. Després, parleu entre vosaltres si teniu preocupacions comunes.

4. Per anar fent a poc a poc

- a) Heu començat l'esborrany del vostre llibre? Si escriviu un conte, sabeu quin és el plantejament, el nus i el desenllaç? Val la pena que tingueu una mica d'esquema fet, abans de continuar.

Practiqueu la lletra. Una bona cal·ligrafia és absolutament imprescindible perquè després us vulguin llegir el llibre.

Capítol 13. El nois i les noies poden ser descoberts

1. Què hem llegit?

- a) Quin és el problema més greu que tenen els nens i nenes del poble?
- b) De què tenen por?
- c) Què tenia d'apassionant la seva aventura?
- d) Què critiquen de les persones grans?
- e) Què havia provat de fer, l'Emília? Amb quin resultat?
- f) Quina era l'habilitat de l'Emília?
- g) Quina decisió prenen després de la conversa sobre l'actitud dels pares?

2. Com ho diu?

- a) Els nois i noies estan preocupats per si els *enxampen*.

Digueu, de les paraules que teniu a continuació, quines podríem canviar per *enxampar*.

Pescar, desfer, atrapar, sortir, agafar, caçar, aconseguir, escapar.

- b) Tots estan molt empipats amb els pares, perquè no els fan cas, ni els escolten. Feu una llista de totes les queixes que tenen amb una frase que comenci per:

– *Els grans* .....

3. Què en diem?

- a) Juguem una altra vegada: fem una sopa de lletres on surti, per exemple, el títol d'un llibre. Cadascú que faci la seva; els vostres companys la poden resoldre.

4. Per anar fent a poc a poc

- a) Teniu l'esquema de la vostra història? Heu començat a escriure? Penseu en les il·lustracions. Quantes en fareu? Una a cada pàgina? Una i prou? Tot això s'ha de preveure!

Capítol 14. Somnis d'escriptors

1. Què hem llegit?

- a) Quins són els llibres més ben escrits segons la colla?
- b) Per què diuen que uns són genis i d'altres no?
- c) Quants dies fa que es troben cada nit a la biblioteca?
- d) Quin és el somni dels petits escriptors?
- e) Quina reflexió els fa posar tristos?
- f) A quina reflexió els porta l'anterior?
- g) Qui és l'autor de la novel·la *El cas del bandit amb la cicatriu en forma de W a l'esquena*?

2. Com ho diu?

- a) A la primera pàgina del capítol 14 hi ha un diàleg entre tots els nois i noies que escriuen a la biblioteca. En aquest diàleg, l'autor, en lloc de fer servir la paraula *dir*, utilitza altres mots. Feu-ne una llista i, al costat de cada verb, escriviu quin significat aporten al diàleg.
- b) Canvieu la paraula subratllada de les frases següents fent que la frase vulgui dir el contrari:
  - *Escriptors de debò*: .....
  - *Mirant les prestatgeries plenes a vessar*: .....
  - *La biblioteca sempre havia estat allà*: .....
  - *La pobra senyoreta Purificació envellia*: .....

3. Què en diem?

- a) Inventeu-vos títols de llibres que mai no han existit. Guardeu-los! Quan acabeu la lectura, aprofitareu aquest exercici per fer una activitat ben divertida.

4. Per anar fent a poc a poc

- a) Esteu escrivint un llibre. Si és un conte, n'heu fet l'esquema i ja en sabeu el final, però no l'expliqueu. Serà una sorpresa per qui us el vulgui llegir.

2.3. (C) La gran sorpresa (p. 105-135)

Capítol 15. En Benjamí Palau està molt amoïnat

1. Què hem llegit?

- a) Per què està tan amoïnat en Benjamí Palau?
- b) Quan havia llegit en Benjamí?
- c) La mare de la Margarida està preocupada pel mateix motiu que el seu pare?
- d) D'on es pensen que surten els llibres que té la Margarida?
- e) Per què s'espanta tant en Benjamí quan sona el telèfon?
- f) Quina notícia li donen per telèfon?

2. Com ho diu?

- a) Digueu què signifiquen les expressions següents:

- *De llibres i paraigües no se'n tornen gaires.* .....
- *El llegir li fa perdre l'escriure.* .....
- *Ser un home de lletres.* .....
- *Explicar-se com un llibre sense fulls.* .....
- *Qui només llegeix un llibre no sap més que una cançó.* .....
- *Llibre de metge i d'advocat, ni el diable en treu l'entrellat.* .....

3. Què en diem?

- a) Juguem amb les lletres. Fixeu-vos en aquesta frase: *L'Àlvar anava a la casa a l'Alba.* Un noi de la colla de la biblioteca només ha trobat la vocal "a" per fer el seu conte i està ben amoïnat. Ara vosaltres proveu de fer frases amb la "i", o amb la "o" o la "u".

Llegiu l'exemple d'un menú de restaurant escrit amb la vocal "e":

*Espetec
Entremès de percebes de les terres de l'Ebre.
Cebetes tendres, cervellets de vedell.
Herbetes, pebre negre.
Peretes verdes de Bellver
Mel de vesc
Xerès sec.*

Màrius Serra, *Verbàlia* (p. 317)

4. Per anar fent a poc a poc

- a) Reviseu l'ortografia i la presentació del vostre llibre. Demaneu l'ajut del vostre professor o professora.

Capítol 16. La Regina descobreix que la seva filla no és al llit

1. Què hem llegit?

- a) Per quines dues raons no pot dormir la Regina?
- b) Què li preocupa, de la seva filla?
- c) Com que no pot dormir, la Regina es lleva i va...
- d) Però entra a l'habitació de la Margarida. Què veu?
- e) Com eren els llibres que va veure la Regina a l'habitació de la Margarida?
- f) Què va veure la Regina quan es va acostar al llit de la seva filla?

2. Com ho diu?

- a) En Benjamí no podia dormir perquè estava més que espantat. Escriviu en ordre de menys a més intensitat:

esfereït, sorprès, horroritzat, parat, esglaiat, astorat,
esgarriat, espantat, esparverat, atemorit, estremit, aterrit.

---

3. Què en diem?

- a) Fem un còmic: unes quatre vinyetes, explicant què passa quan la mare de la Margarida entra a la seva habitació. Recordeu que el que diu o pensa ho heu d'emmarcar en «globus».

4. Per anar fent a poc a poc

- a) Com teniu el vostre llibre? Ja l'hauríeu d'anar acabant!

Capítol 17. La Virgínia també s'adona que la seva filla no està dormint

1. Què hem llegit?

- a) Expliqueu de manera resumida el malson del Benjamí.
- b) Per què té aquest malson?
- c) Qui el desperta del malson? Per què?
- d) Què fa la Regina perquè en Benjamí s'adoni del que passa?
- e) Com és que troba estrany el títol de llibre *El monstre de la realitat virtual*?
- f) I en Benjamí i la Regina s'adonen que els llibres de l'habitació...

2. Com ho diu?

- a) Uniu amb fletxes les paraules de cada columna que tinguin el mateix significat

gemegar	apilotar
proferir	disparar
amuntegar	exclamar
llançar	destrossar
estavellar	ploriquejar

3. Què en diem?

- a) Feu grups de tres o quatre i elaboreu la portada d'un diari del poble de *La biblioteca dels llibres buits*, amb la notícia del capítol que acabeu de llegir.
  - Escriviu a dalt el nom del diari
  - Escriviu en lletres grosses el titular més important.
  - Afegiu als costats o a sota algun altre titular que sigui important. (Recordeu que està a punt d'arribar un ministre, al poble!)

4. Per anar fent a poc a poc

- a) Si el vostre llibre és un conte, cal treballar bé el final perquè sigui ben travat, sense deixar res per solucionar.

Capítol 18. On són els nens i les nenes?

1. Què hem llegit?

- a) Què somia la Virgínia?
- b) En el somni, la Virgínia sent...
- c) Qui es pensa que pot ser, qui truca a la una de la matinada?
- d) Què li fa fer la Regina a la Virgínia?
- e) Per què la mare de la Mònica hi ha d'anar tres vegades a l'habitació de la seva filla?
- f) Què decideixen la Regina i la Virgínia?

2. Com ho diu?

- a) Quin és el mot primitiu d'aquests mots? Fixeu-vos en l'exemple.

<i>anual</i>	any
<i>papereria</i>	.....
<i>guanyadora</i>	.....
<i>lentament</i>	.....
<i>vencedora</i>	.....
<i>matinada</i>	.....
<i>il·luminós</i>	.....
<i>escriuassada</i>	.....

- b) Escriviu el contrari de les frases següents:

- Acabava de guanyar el concurs. ....
- La Virgínia es va posar a caminar lentament. ....
- Era el dia més feliç de la seva vida. ....
- La gent sempre trucava a la una de la matinada. ....
- Eren llibres vells fets amb lletres diferents. ....
- Va tornar a poc a poc. ....

3. Per anar fent a poc a poc

- a) Heu pensat a qui dediqueu el vostre llibre? Al davant, abans de començar el conte, escriviu la dedicatòria.

Capítol 19. Ja teniu un títol?

1. Què hem llegit?

- a) Per què semblava una festa la plaça Major?
- b) Com anaven vestits els del poble?
- c) Què diuen al poble que els ha passat als nens?
- d) Què havien trobat totes les mares a les habitacions dels seus fills i filles?
- e) Com els vol calmar l'alcalde?
- f) Qui els fa adonar que poden ser a la biblioteca?

2. Com ho diu?

- a) Teniu un títol per a aquest capítol? Au, penseu-lo.
- b) Què va passar en el conte del flautista d'Hammelin? Qui sap el conte? Un de vosaltres el pot explicar a tota la classe, perquè sempre hi ha algú que no el sap.

3. Què en diem?

- a) En Benjamí i en Pràxedes havien fet una entremaliadura, quan eren petits, i els van descobrir. Escriviu una carta a un personatge del llibre que esteu llegint i expliqueu-li una entremaliadura vostra i com us van descobrir. Si no en recordeu cap, us la podeu inventar.

4. Per anar fent a poc a poc

- a) Escriviu la contracoberta del vostre llibre. Cal escriure-hi l'argument del conte o una referència al que heu escrit. A sota hi heu d'escriure, de manera resumida, la vostra biografia.

Capítol 20. Descoberts!

1. Què hem llegit?

- a) On situem l'acció a la primera pàgina del capítol 20?
- b) Per què hi ha silenci?
- c) Quina relació hi ha entre la manera d'escriure llibres dels nens amb la manera com s'imprimien els llibres antigament?
- d) Què vol dir que el que estan escrivint és part d'ells mateixos, de la seva ànima?
- e) Segons el nens i nenes, què pensarien els pares si sabessin el que estan fent?
- f) Com és ser pare, per a ells?
- g) Què noten, de cop?
- h) Què fan per saber si els miren?
- i) I, qui hi ha, allà?

2. Com ho diu?

- a) Provem de fer un debat. Tema: els pares ens comprenen? Saben quines són les nostres il·lusions? Saben què ens agrada i què volem fer? Ens escolten sempre que els ho demanem?

Per a aquest debat hi ha d'haver un de vosaltres fent de moderador. Pot ser el vostre professor o professora. També seria encertat que un de vosaltres prenguéss nota de les idees més importants per fer-ne, al final una conclusió. Cal parlar un darrere l'altre, sense interrompre, deixant que tothom intervingui i digui la seva.

3. Què en diem?

- a) Els nois i noies de la biblioteca han trobat tantes "D" que han construït un poema que té aquesta lletra molt repetida. Proveu de fer alguna frase on la "D" surti molt. Com per exemple:

Des de demà dormiré de dia.

4. Per anar fent a poc a poc

- a) Si ja teniu el llibre completament acabat, podeu folrar-lo amb plàstic adhesiu perquè no marxin les lletres del títol ni es facin malbé.

2.4. (D) Els premis Nobel (p. 139-157)

Capítol 21. Una nit moguda

1. Què hem llegit?

- a) Sabeu per què l'autor ha posat el títol «Els premis Nobel» a aquesta quarta part?
- b) A qui es donen els premis Nobel?
- c) Per què hi ha tan d'aldarull a la placeta de Sant Cassià?
- d) Quants nens eren entre tots els de la colla?
- e) És sincera, la Margarida, amb el seu pare? Raoneu la resposta.
- f) Per què als grans els cauen les lletres quan les hi posen i als nens no?
- g) Què proposa l'alcalde?
- h) Què hi diuen els altres?
- i) Què us sembla que han aconseguit la Margarida i els altres nens?

2. Com ho diu?

- a) Canvieu la paraula subratllada per una altra que vulgui dir el mateix:
  - La nit havia estat molt moguda.....
  - S'hi havia afegit la resta de veïns del poble. ....
  - Alarmats per l'aldarull que provenia de la plaça. ....
  - El sergent Cardona, en el seu afany de voler posar ordre. ....
  - Eren les autèntiques estrelles de la tumultuosa sessió. ....
  - Hi va haver un murmuri a la sala. ....

3. Què en diem?

- a) Feu una llista de cinc diferents temàtiques de què poden tractar els llibres que són del vostre interès. Exemple: filosofia antiga, viatges, història...

4. Per anar fent a poc a poc

- a) Ja heu acabat el vostre primer llibre. Col·loqueu-los tots a la biblioteca. Quan acabeu de llegir *La biblioteca dels llibres buits* us proposarem una altra activitat amb els vostres llibres.

Capítol 22. L'arribada del senyor ministre

1. Què hem llegit?

- a) Quin problema tenen les autoritats per arribar al poble?
- b) On situaríeu el poble, al mar o a la muntanya?
- c) Qui es troben quan arriben a la plaça major?
- d) Què decideix el ministre?
- e) Què es troben quan arriben a la biblioteca?
- f) Qui hi ha a la biblioteca?
- g) Què hi feien?

2. Com ho diu?

- a) En aquest capítol trobem molts mots amb sentit figurat. Sabeu què vol dir, això? Són expressions que volen dir una altra cosa. Per exemple, és un sentit figurat dir *Aquella nena és un sol*. És clar que no és cap sol, oi? Volem dir que és una nena educada, formal, potser bonica...

Doncs, digueu ara què volen dir les expressions del capítol 22 que teniu a continuació:

- Taüts ambulants .....
- Enfilar la carretera .....
- Els set cotxes van serpentejar pels darrers revolts .....
- Un eixam de nens i nenes .....
- Ens dóna un cop de mà? .....

3. Què en diem?

- a) Els habitants del poble estan escrivint llibres. Algun, però, ha anat tan de pressa que en lloc d'escriure Montserrat, ha escrit trastorneM. És que tenia totes les lletres a punt i les ha col·locat malament. Doncs ha fet un anagrama. Ara proveu de fer un anagrama amb paraules.

Exemple: *cinema* ___ *anèmic*

- b) És ben clar que encara que les autoritats no ho volguessin, alguns periodistes han anat al poble. L'endemà aquesta notícia sortirà als diaris del país. Escriviu la notícia. Recordeu les cinc preguntes: *qui? què? quan? on? com?*

Capítol 23. Un dia perfecte

1. Què hem llegit?

- a) Què va fer el ministre durant el dia que va estar-se al poble?
- b) Què ha fet el poble per solucionar el problema de la biblioteca? Què en pensa el ministre?
- c) A qui s'ha d'agrair aquesta idea?
- d) Per què el ministre se sent orgullós de la gent del poble?

2. Com ho diu?

- a) Uniu els noms amb els adjectius adequats:

energia	precís i contundent
exemple	notable
explicació	entusiasta
argument	científica

3. Què en diem?

- a) Sabeu què és un quadrat màgic? Un grup de mots de quatre o cinc lletres que, si els posem en ordre, l'un sota l'altre, es poden llegir en horitzontal i en vertical. Per exemple:

R	A	S	C	A	R
A	X	I	O	M	A
S	I	G	N	A	R
C	O	N	G	R	E
A	M	A	R	E	S
R	A	R	E	S	A

Feu un quadrat màgic de cinc lletres, amb les instruccions següents. (Busqueu la paraula que defineix aquests significats):

1. Aixopluc
2. D'alta categoria
3. Centre d'esplai de la ciutat
4. L'hidrocarbur $\text{CH}_2 = \text{CH}_2$ (pregunteu-ho als grans)
5. Tornem a aixopluc

Capítol 24. Escriptors i escriptores

1. Què hem llegit?

- a) Quantes persones van arribar a publicar un llibre, en aquell poble?
- b) A què es van dedicar els nois i noies del poble quan van ser grans?
- c) De què tractaven els llibres que escrivien?
- d) Qui va ser el primer o primera a guanyar el Premi Nobel?
- e) Quina biblioteca va ser la més famosa del món?
- f) Per què hi anava molta gent, al poble?

2. Com ho diu?

- a) Feu sèries de mots seguint l'exemple:

poble	popular	popularitat
exemple	.....	.....
home	.....	.....
tot	.....	.....

3. Què en diem?

- a) Un cop heu acabat de llegir la història, proveu de buscar un altre títol per al llibre.

3. DESPRÉS DE LLEGIR

3.1. Ens agrada llegir!

Ara que heu acabat de llegir el llibre us haureu adonat que, encara que transcorria en un espai real –un poble–, l’anècdota era ben irreal. Tot i així, el llibre conté molta veritat dins la ficció.

El poble, el nom del qual heu posat vosaltres, no tenia cap mena d’interès per la cultura, pel saber, no llegia. Ningú no llegia.

1. Esbrinem si això passa al nostre entorn. Cadascú de vosaltres pot mirar de fer unes preguntes a cinc persones. Després mireu què han respost. Aplegueu els resultats i deduiu si els nostres amics i amigues llegeixen molt, poc o gens.

Com ho fem?

a) Penseu tres o quatre preguntes (no gaires més, que es faria pesat!) de l’estil de:

- Quin és el darrer llibre que has llegit?
- Quan te'l vas llegir?
- T'agrada llegir?
- Vas mai a la biblioteca, a llegir?

b) Un cop tingueu les respostes de cinc persones –val més que siguin d’edat semblant a la vostra– les anoteu en un full així:

<i>Nom</i>	<i>Quin és el darrer llibre que has llegit?</i>	<i>Quan te'l vas llegir?</i>	<i>T'agrada llegir?</i>	<i>Vas mai a la biblioteca, a llegir?</i>

c) Entre tots, poseu les vostres respostes en comú i traieu-ne conclusions amb l’ajuda del vostre professor o professora de llengua.

2. Quines creieu que són les causes que no es llegeixi gaire? Anoteu les vostres respostes a la pissarra i parleu-ne després. Us donem algunes pistes:

- La televisió ens pren molt de temps.
- Tenim moltes activitats i arribem molt cansats a casa.

- Els llibres són avorrits.
- Ja ens fan llegir prou a l'escola!
- A mi només m'agraden els còmics!
- Jo prefereixo jugar a la consola.

3.2. Parlem dels protagonistes de la història

1. Els noms dels personatges. Què us suggereix el nom de l'Acaci Roureda? Busqueu, entre tots els noms dels personatges de la novel·la, els que siguin més coneguts, els que portin nom de flor, els més divertits i els més estranys i classifiqueu-los en la taula que teniu a continuació:

Tadeu, Benjamí, Palau, Règul, Nebridi, Obdúlia, Orenci, Tàrsila, Patrícia, Medard, Columbana, Trifó, Silvina, Vísia, Pràxedes, Acaci, Roureda, Petúnia, Virgínia, Liduvina, Regina, Margarida, Helena, Mònica, Nicolau, Palmir, Emília, Clàudia, Amadeu, Lluís.

<i>Més coneguts</i>	<i>Nom de flor, o de planta, o d'arbre</i>	<i>Més divertits</i>	<i>Més estranys</i>

2. Ara ja heu conegut gairebé totes les persones interessants del poble. Qui creieu que és la persona protagonista? Per què?

3. No us n'heu sortit? És que potser no hi ha una persona protagonista... Si no és una persona, què pot protagonitzar la nostra història?

4. Qui són els personatges més agosarats? I els més covards? Per què?

5. Qui són els qui aconsegueixen tornar l'alegria al poble?

6. Ja ho sabem que en Tadeu és un personatge secundari, i l'alcalde, i l'Acaci Roureda... i els ministres. Per què en diem secundaris, d'aquests personatges?

3.3. El poble i els carrers

Ja teniu un nom per al poble. Ara, anem a fer-nos-en una idea.

1. Fem-ne un plànol entre tots els de la classe. Serà un mural molt gros: l'estació, el carrer principal, les places. Hem de saber situar la biblioteca a partir del recorregut que en Tadeu fa des de l'estació fins a la plaça de Sant Cassià. La plaça Major, l'ajuntament... les cases...

Recordeu: al centre hi ha d'haver la biblioteca!

3.4. El llibre

Al llarg de la lectura heu anat confeccionant un llibre. N'heu escrit el títol, n'heu dibuixat la coberta, n'heu escrit els crèdits i, després, el conte amb les il·lustracions incloses, i l'heu col·locat a la biblioteca de la classe.

Quants llibres nous! Heu entrat a *La biblioteca dels llibres buits* i n'heu fet... quants llibres?

1. Prepareu una exposició dels vostres llibres. Al vestíbul, o a la mateixa biblioteca de la vostra escola, amb l'ajuda del vostre professor o professora, i, quan la tingueu a punt, convideu les altres classes a visitar-la.

2. Us proposem una altra activitat: amb cartró, feu tapes de llibres de mides diferents. Pinteu-ne la portada. Escriviu un títol inventat i el vostre nom com autors o autores. Inventeu-vos l'editorial. A la contraportada, un full enganxat amb un resum d'un conte inventat per vosaltres, i el llom amb el títol i el nom. És la biblioteca dels llibres falsos!

3. Segur que a Jordi Sierra i Fabra li agradaria saber el resultat del vostre treball. Podeu escriure'l i explicar-li la vostra experiència a fundacio.jsif@ibernet.com o a janus@mareotis.net

3.5. Una mica de tot

1. Qui s'atreveix a fer l'auca de *La biblioteca dels llibres buits*? La podeu fer entre tots:

a) Feu 48 rodolins que expliquin la història.

b) Dibuixeu 48 vinyetes en un full gran o una cartolina.

c) Després, podeu penjar-la al suro del passadís de l'escola perquè tothom la pugui llegir.

2. Què heu après, amb la lectura de *La biblioteca dels llibres buits*?

3.6. Una història semblant en un poble diferent

La història del poble de *La biblioteca dels llibres buits* és ficció, ja ho sabeu. L'escriptor Jordi Sierra i Fabra ha presentat una situació fantàstica per fer-nos pensar una mica. On no es llegeix no hi ha cultura!

Sabeu què va passar en un altre poble de ficció? Era un poble sense nom, també, i l'autora de la novel·la, Margarida Aritzeta hi situava una malaltia terrible: la Grafèmia. Era una malaltia estranya...

Veureu: un bon dia, els habitants d'un poble descobreixen que els han fugit les lletres de les màquines d'escriure, que no funcionen ni la ràdio ni el telèfon, i que al poble no arriben ni trens ni diaris. I mentre els habitants de l'indret es pregunten què és el que està passant, el virus de la grafèmia es va escampant.

1. Llegiu i, després, responeu les preguntes que us fem:

Vaig anar cap a la meva taula de despatx i em vaig mirar la factura que havia començat a escriure al matí, abans que no vingués el senyor Pau amb la nova del foc: no havia escrit res. No hi havia cap paraula ni cap lletra marcada. Em vaig mirar el teclat de la màquina d'escriure i els percutors eren plans i llisos, sense cap mena de relleu de lletra. Només hi havia els números i els signes de puntuació.

[...]

Però ja no hi havia cap més novetat, si es mirava bé. Les coses havien tornat a la rutina habitual, si trèiem allò de la desaparició de les lletres, dels materials d'impremta, de les fogueres, de la ràdio... Massa coses, tanmateix. Els tècnics havien acabat la col·locació dels artefactes d'amplificació per tots els carrers.

[...]

Al cap d'una estona se sentí una veu:

–Atenció, atenció! [...] Durant les darreres hores tots heu pogut observar algunes mesures poc habituals. La situació, ara us ho podem dir ben satisfets, està del tot controlada. Però necessitem encara la vostra col·laboració.

La veu va continuar:

–A les primeres hores de la matinada d'ahir es va produir un greu accident vora l'estació del ferrocarril. Un helicòpter que transportava material sanitari i uns elements molt importants [...] va topar contra la xemeneia d'un magatzem d'embalatges, el primer local es va incendiar, a conseqüència de l'accident.

La veu continuava:

–Una de les persones que ocupaven l'helicòpter ha desaparegut. [...] Aquesta persona no ha estat trobada entre els restes de la màquina ni entre els enderrocs dels edificis cremats. I també ha desaparegut, i això és més greu, una capsa amb cultiu de virus que actualment es trobava en fase d'experimentació. [...] Calculem que la intenció de la persona que ha robat la capsa en qüestió és de posar en llibertat el virus entre la població civil, a fi d'experimentar els resultats que té aquesta mena de virus...

–No podem assegurar que a hores d'ara el virus no hagi estat posat en llibertat i es comencin a produir els primers símptomes de la malaltia. [...] La malaltia es diu GRAFÈMIA. Repetim, GRAFÈMIA. Per ara s'ha presentat amb unes greus conseqüències i és gairebé irreversible, a causa dels pocs coneixements que encara es tenen al respecte. Els primers símptomes que es presenten són l'afany desorbitat per la lectura i l'escriptura, per tot allò que sigui referit a les lletres i el seu món. Tot seguit ve un estat d'excitació que es pot convertir en deliri, febre alta i pèrdua de la consciència. En la darrera fase es pot perllongar una situació de coma profund o aquest pot acabar, senzillament, amb una mort ràpida i dolorosa. [...] Hem eliminat, per ara, tots els ambients propicis per al desenvolupament de les lletres,

de la literatura, de tot allò que és relacionable amb la lletra impresa, a fi d'eliminar els focus de difusió i de contagi.

Margarida Aritzeta, *Grafèmia*²

- a) En què consisteix la malaltia de la *grafèmia*?
- b) Creieu que pot existir una malaltia així?
- c) Què pretén la veu?
- d) Què vol que faci la gent?
- e) En aquest llibre no passa el mateix que a *La biblioteca dels llibres buits*. Al poble de la *grafèmia*, la gent llegeix. Ara però no podrà llegir. Com s'aconseguirà que la gent no llegeixi?

3.7. Una altra història

1. Llegiu:

Dalt del prestatge dels llibres blaus de la biblioteca s'està florint un llibre. Fa temps i temps que ningú no el llegeix. Ni se'n recorda, de l'últim lector... O va ser una lectora? Era el nen de cara pigada que va deixar la ditada de xocolata a la pàgina 3? O va ser aquella nena moreneta que va estar a punt de pintar de coloraines el dibuix de la pàgina 6? Se n'ha oblidat. Però això no li importa. S'està tan tranquil sense córrer el perill de caure en mans d'un graponer! Encara que, ben mirat, això de criar pols també té la seva part avorrida: un està més sol que una ostra dins la closca.

Però avui ha passat una cosa alarmant. El llibre, que com sempre estava ensopit i mig endormiscat, ha sentit casualment el que deien uns bibliotecaris.

—Què et sembla, Robert? Aquests d'aquí dalt ja no els demana ningú, els podríem enviar al magatzem per fer lloc als nous llibres.

—No és mala idea, Adela.

En sentir la paraula magatzem, el llibre s'ha posat a tremolar com una fulla de poll. N'ha sentit contar als companys coses terribles, coses que fan eriçar el pal de les bes, caure el barret de les tes, rodolar el punt de les is, arquejar el llom de les emes, desplegar les esses fins a posar-les dretes com un fus..., en una paraula, fer

² ARITZETA, Margarida. *Grafèmia*. Barcelona: Cruïlla, 1990. (El Vaixell de Vapor)

que totes les lletres se posin a bellugar com si patissin el ball de Sant Vito. Hi ha enemics terribles al magatzem!

Per començar, les rates i els ratolins, que fan malbé els llibres per fer-se el niu amb bocins de paper! [...]

Ara bé, el pitjor de tot és que al magatzem no hi entra mai el sol, i això fa que hi visqui un enemic terrible, el més perillós de tots, la humitat. El llibre se la imagina com una bruixa llardosa, que amb l'escombra esquitxa tots els llibres del magatzem fins que els fa sortir unes taques lletgíssimes de color de gos com fuig. [...]

Cal evitar anar al magatzem! El llibre convoca junta general, i totes les lletres, paraules, números i dibuixos es posen a deliberar per veure què s'hi pot fer.

Cèlia Riba. *Llegeix-me, si us plau*³

- a) Què ha passat en aquest cas? Creieu que els llibres es poden posar malalts? Quina és la malaltia certa dels llibres?
- b) Si voleu saber com acaba la història, llegiu aquest conte complet de la Cèlia Riba. És molt divertit!

3.8. Per jugar

1. Qui sap jugar a l'Scrabble? Tots? Segur que a l'escola hi ha un Scrabble per jugar a les hores d'esbarjo. Però segur que algú de la classe no hi ha jugat mai.

L'exercici que heu de fer és explicar, dos o tres de vosaltres en què consisteix el joc. Quants jugadors hi poden jugar? Qui guanya?

2. En la sopa de lletres que teniu a continuació, hi surten 11 noms de personatges de *La biblioteca dels llibres buits*. A veure si els trobeu:

C	O	L	U	M	B	A	N	A	S	T
A	I	N	I	G	R	I	V	A	L	R
A	S	O	U	U	E	C	M	T	I	O
M	A	R	G	A	R	I	D	A	U	B
A	R	E	P	S	M	R	E	D	I	A
D	E	G	R	A	X	T	H	E	L	I
E	X	I	J	N	X	A	Z	U	L	L
U	E	N	R	A	D	P	A	S	V	U
D	E	A	C	A	C	I	R	E	A	D
B	O	S	I	S	O	C	U	P	R	B
P	U	R	I	F	I	C	A	C	I	O

3. Inventeu-vos, ara una sopa de lletres de noms dels nois i noies de la classe, de noms dels vostres professors i professores, d'assignatures...

³ RIBA, Cèlia. *Llegeix-me, si us plau*. Barcelona: Cruïlla, 1996. (El Vaixell de Vapor)

4. A *La biblioteca dels llibres buits* hi havia, segur, molts tipus de lletres. Vosaltres sabeu fer anar el programa *Word* a l'ordinador, oi? Quants tipus de lletres hi ha! Vegeu-ne unes quantes:

Arial

Times New Roman

Cooper black

Proclamate Heavy

Verdana

Bradley Hand ITC

Comic Sans MS

Harlow Solid Italic

Garamond the 2nd

Monotype Corsiva

Courier New

Busqueu-ne una a l'ordinador que us agradi per fer una pàgina escrita, una carta, un conte, una redacció, una recerca al diccionari. Quina us va millor? Per què?

(Il·lustració: Arian Morera Velázquez)

II. LA GUIA FANTÀSTICA

1. UNA GUIA PER A LA FANTASIA

1.1. Què és la fantasia?

La fantasia és la capacitat que tenen les persones d'imaginar-se coses que no existeixen, que no són reals. Potser us han dit alguna vegada: «tens moltes fantasies» o «t'imagines coses que no són».

1. Des del principi dels temps, els homes i les dones han imaginat mentre estaven desperts o somniaven, però no tothom explica el que imagina. Els qui els agrada somniar o fantasiejar i després explicar-ho a d'altres acostumen a ser els artistes o els escriptors.

a) Què fan els artistes per mostrar la seva imaginació?

b) I els escriptors, quines obres inventen per ensenyar el que imaginen?

2. I si els artistes o els escriptors creen a partir de la seva fantasia,

a) Com sabreu que el que han fet és fantàstic? Què hi trobareu?

b) Com ho feu per distingir entre fantasia i realitat?

1.1.1. La fantasia popular

A tots els pobles del món es conten rondalles que també es poden anomenar narracions o contes populars. Totes aquestes històries les recull el folklore.

1. El folklore popular mostra que la imaginació dels pobles no canvia gaire d'un lloc a l'altre perquè a tot arreu les rondalles i les llegendes s'assemblen. Per què diríeu que passa?

1.1.2. Les rondalles meravelloses

Les rondalles on hi ha objectes meravellosos o hi passen coses sorprenents són les més abundants. En elles apareixen objectes que serveixen per a fer el bé o per a provocar el mal: catifes voladores que porten algú allà on vol, espases màgiques, flautes que fan caminar els que les senten, bosses que mai no es buiden; en definitiva, objectes meravellosos i màgics.

Els protagonistes acostumen a ser humans, però si es tracta d'animals o de la natura, les bèsties o els elements que formen el paisatge hi apareixen amb els mateixos efectes i defectes que tenen les persones. Així, podem trobar que els animals, o els arbres o les plantes, parlen, mengen, dormen, s'estimen, s'avorreixen, s'ajuden o es fan la traveta com passa entre les persones.

1. Entre les rondalles meravelloses següents, trieu-ne una que us hagin explicat o hagueu llegit. Prepareu-vos per narrar-la oralment. Quan l'hagueu explicat, digueu quins són els detalls meravellosos que conté:

En Joan de l'ós

La donzella dels cabell d'or

La Ventafocs

Les sabates de cent llegües

L'anell de totes les gràcies

Els tres óssos

En Patufet

En Pere sense por

Els tres dons

1.1.3. Geografia fabulosa

L'atracció per paisatges, països i llocs desconeguts es remunta a temps molt antics, quan els homes coneixien poc del món perquè no viatjaven amb la mateixa facilitat amb què avui es pot fer. Les aventures en països llunyans les devien començar a explicar comerciants i mariners que parlaven d'indrets exòtics, pobles fabulosos o costums rars perquè eren diferents.

Els antics grecs creien que el continent africà era el país de la meravella. Segons les seves narracions, estava habitat per gent que vivia eternament i posseïa característiques físiques estranyes. N'hi havia que tenien les cames al cap, vuit dits a cada peu i caminaven capgirats. D'aquí ve la paraula *antípoda*, que en grec volia dir "els qui tenen els peus cap per amunt".

1. Llegiu aquest petit fragment d'*Àlicia en terra de meravelles*:

—Voldria saber si cauré de cap a cap de la terra! Que divertit seria sortir d'entre la gent que es passeja de cap per avall! Els Antipàtics, em penso que són... —Estava bastant contenta que ningú no la sentís aquesta vegada, perquè aquella paraula, tanmateix, no semblava la bona—. Però els hauré de preguntar quin és el nom del país, sabeu?

Lewis Carroll, *Àlicia en terra de meravelles*, cap. I

- a) Fixeu-vos en quina paraula s'equivoca l'Àlicia. Ajudeu-la perquè sigui la bona.
- b) Els antípodes són la part de la Terra que es troba situada a l'altre extrem del mateix diàmetre. Aneu a mirar un globus terraquí. Busqueu Catalunya, poseu-hi un dit d'una mà i ara, amb l'altra mà, assenyaleu l'altre extrem. Com es diu el país? A quin continent es troba?

2. Un dels estudiosos dels costums i del folklore català, Joan Amades, en una obra titulada *Geografia fabulosa*, recull rondalles sobre terres fabuloses de noms tan extraordinaris com La Gandòfia, l'Illa dels Dofins, la Terra del Cafè, la Terra de la Cucanya, la Terra de L'Eldorado, l'Illa de la Utopia, la Terra del Xauxa...

Per parelles, inventeu-vos un territori i descriu-ne el paisatge i els seus habitants.

3. Busqueu una rondalla que es refereixi a un indret "meravellós" de la vostra comarca.

1.1.4. Éssers, animals i objectes fantàstics

En totes les tradicions (hebrea, clàssica, musulmana, oriental...), les històries meravelloses estan construïdes amb personatges que comparteixen la màgia del territori imaginat. Acostumen a tenir poders fora mida, per exemple, i se solen trobar amb animals fantàstics, esperits, monstres o, en general, éssers increïbles.

1. Llegiu aquest fragment per saber com es pot descriure un ésser imaginat:

El follet

És xafarder i parlaire. Habita dins l'aigua dels safareigs i tenyeix el seu cos d'un color blau intensíssim. No té pròpiament forma definida i adopta, més o menys, la de qui té al davant, generalment la de les dones que fan la bugada o van a cercar

galledes d'aigua. Quan no té ningú a imitar, es contreu en una massa flonja i multiforme, amb cretes ondulants, de la qual sobresurten dos ullets maliciosos i vius, espiant constantment la superfície de l'aigua.

Al capvespre, quan tot reposa, El follet –anomenat així perquè es mou sense parar, i és molt petit– salta fora de l'aigua, plaçant-se damunt les aixetes o els fils d'estendre la roba o entre els fregalls i sabons. Odia els detergents. Quan ha trobat un bon lloc, llavors s'adorm amb dolcesa.

Amb aquesta mena de vida, El follet exulta de joia i de felicitat.

Joan Perucho, *Gàbia per a petits animals feliços*⁴

a) Escriviu el nom d'éssers fantàstics que hagueu conegut.

b) Inventeu-vos un ésser fantàstic i dibuixeu-lo.

2. Si us agraden els follets o les fades, us recomanem que visiteu la pàgina web de la revista *El pou de la goja*, una revista interactiva de literatura oral. El primer número està dedicat a les fades i es pot consultar a: <http://www.xtec.es/%7Eaverges3/primer/primer>

El tercer número és ple de follets i el veureu a: <http://www.xtec.es/%7Eaverges3/>

3. A les històries que animen la fantasia, hi poden viure tota mena d'animals alguns dels quals són molt coneguts, com ara els dracs. Els animals fantàstics tenen cossos estranys o poders sobrenaturals, per exemple, el poder de la paraula o el poder de volar sense ser ocells.

De la mitologia grega, que en descriu molts, ens arriben el *centaure* –que fins al tronc és un home i, del tronc en avall, té el cos d'un cavall–; el gos de tres caps, el *ca Cèrber*; l'*unicorn* –un cavall amb ales i una banya al front–, o l'*au fènix*, que, quan mor, reneix de la seva cendra.

a) Investigueu si a la vostra població hi ha algun drac... Si és així, se'l coneix amb algun nom? Qui el va construir? Quan surt?

b) Busqueu-ne alguna fotografia i enganxeu-la a la llibreta.

4. Els objectes fantàstics reuneixen dues característiques: la seva aparença és normal i corrent però, segons qui els porta o els utilitza, tenen el poder d'un talismà.

Són molt conegudes les escombres voladores, sobretot la *Nimbus 2000* del Harry Potter! També sabeu de sabates màgiques...

Per parelles, feu una llista de tots els objectes màgics que hagueu llegit en contes o que hagueu vist en pel·lícules.

1.2. Una narració fantàstica

Us presentem una narració fantàstica a partir de la qual podreu observar les parts d'una narració, els personatges, el paper del narrador i les tècniques que es fan servir per escriure-la.

---

⁴ PERUCHO, Joan. *Gàbia per a petits animals feliços*. Barcelona: Quaderns Crema, 1981.

1. Llegiu-la atentament i, després, responeu les preguntes:

El cant de les balenes

Aquella tarda, l'àvia de la Lili, mentre mirava per la finestra, tot d'una va dir en veu alta:

—Fa molt de temps, hi havia balenes als oceans. Eren grans com muntanyes i pacífiques com la lluna. Eren les criatures més extraordinàries que mai poguessis imaginar.

La Lili va saltar a la seva falda per escoltar-la millor i ella va continuar:

—Quan era petita com tu, m'asseia al final del moll per esperar-les. A vegades m'hi quedava tot el dia i tota la nit, fins que, de sobte, veia com arribaven des de ben lluny. Venien cap a mi ballant entre les ones.

—Àvia, i com sabien que tu eres allà? —va preguntar la Lili. Com et trobaven?

L'àvia de la Lili va contestar-li somrient:

—Els havies de dur alguna cosa que fos especial per a tu: una petxina, una pedra polida o de bonics colors...

Llavors a vegades acceptaven el teu regal i et donaven alguna cosa a canvi.

—Àvia, i a tu, què et van donar? —va preguntar la Lili— Què vas rebre tu de les balenes?

L'àvia de la Lili va sospirar:

—Una o dues vegades —va xiuxiuejar— una o dues vegades les vaig sentir cantar.

En aquell moment l'oncle Frederic va entrar a l'habitació.

—No ets més que una vella xaruga —va dir cridant— Les balenes eren valuoses per la seva carn, els seus ossos i el seu greix! Si vols explicar-li una història a la Lili almenys que li sigui de profit. Li estàs omplint el cap de bestieses! Cantar les balenes...

L'àvia de la Lili va continuar explicant com si sentís ploure.

—Les balenes vivien aquí fa milions i milions d'anys, abans que existissin els vaixells, les ciutats i fins i tot els homes, es deia que eren màgiques.

—La gent menjava la seva carn o les bullia per obtenir-ne oli —va afegir l'oncle Frederic mentre sortia enfurismat de l'habitació.

Aquella nit la Lili va somiar amb les balenes. Les va veure grans com muntanyes i més blaves que el cel. En el seu somni les va sentir cantar, les seves veus eren com el vent. Saltaven entre les ones tot cridant-la pel seu nom.

L'endemà, la Lili va baixar des del turó fins l'oceà.

Va caminar fins a la punta del moll on no hi havia ningú. El mar estava en calma. De la seva butxaca va treure una flor groga i la va deixar caure a l'aigua. Llavors va cridar ben fort: —És per a vosaltres! I el vent es va endur la seva veu, enllà, enllà.

Després va seure disposada a esperar. I va passar tot el matí i tota la tarda també. I quan el sol anava cap a la posta, va aparèixer l'oncle Frederic que havia baixat a buscar-la.

—Ja està bé de fer bestieses —va dir amb veu dura— Anem-nos-en cap a casa. No pots viure de somnis.

Aquella nit la Lili es va despertar de sobte. La llum de la lluna il·luminava la seva habitació. Es va incorporar i va escoltar amb atenció. No sentia res, tot estava en silenci. Va baixar del llit i, quan es va apropar a la finestra, li va semblar que sentia alguna cosa, lluny, més enllà del turó, cap al mar.

Va sortir de casa i va baixar corrents fins al mar. El seu cor batejava amb força. Allí, immenses i blaves, hi havia les balenes. Saltaven i dansaven il·luminades per la lluna i el seu cant omplia tota la nit. La Lili va veure la seva flor groga gronxant-se sobre l'escuma.

Va passar molta estona, minuts, potser fins i tot hores.

La Lili de sobte va notar com la brisa feia voleiar la seva camisa de dormir. Tenia els peus gelats i tremolava de fred. Va refregar-se els ulls. El mar estava tranquil i la nit era molt fosca i silenciosa. La Lili va pensar que tot havia estat un somni. Però, quan es va aixecar per tornar cap a casa, des de lluny, des de molt lluny, com un murmur del vent, va sentir:

—Lili, Lili...

I eren les balenes que la cridaven pel seu nom.

Dyan Sheldon, *El cant de les balenes*⁵

- a) Qui són els personatges que hi apareixen?
  - b) Qui és el personatge principal o protagonista?
2. L'argument: què passa?
  3. L'estructura:
    - a) Quina és la part que serveix per situar la història?
    - b) Quina part serveix per plantejar-la?
    - c) On és el desenllaç?
  4. El narrador: qui explica la història?
  5. La tècnica:

---

⁵ SHELDON, Dyan. *El cant de les balenes*. Madrid: Kókinos, 1993.

- a) Busqueu un fragment de diàleg.
  - b) Busqueu unes línies de descripció.
  - c) Cerqueu un trosset de narració.
6. És veritat que les balenes canten?
7. Quins són els elements fantàstics o meravellosos?

1.3. L'autor. Josep Albanell / Joles Sennell

L'escriptor Josep (Pep) Albanell va néixer el dia de Nadal de 1945 a la ciutat de Vic (Osona).

Quan només tenia quatre anys, la seva família es va traslladar a la Seu d'Urgell i, com que el fet d'haver canviat de ciutat i de paisatge li havia costat una mica, es va acostumar a llegir molts llibres fantàstics per sentir-se millor. Els llibres que llegia i les històries que la seva àvia li explicava el van portar a interessar-se per totes les llegendes i rondalles del país. De ben jove, als dotze anys, va començar a escriure els primers relats. Una mica més gran, va anar a estudiar dos anys a Madrid i després a Barcelona, on viu.

Els primers llibres que va publicar eren per a adults fins que, un dia, el seu amic Carles Senpau el va animar a escriure per a nois i noies. Entre tots dos es van inventar *Un llibre amb cua* i el van signar amb el pseudònim de Joles Sennell.

Ell sol, amb el pseudònim de JOLLES SENNELL, ha escrit teatre, novel·la i narració. El primer d'aquests llibres va ser *La guia fantàstica* i el segon, *El barcelonauta*, tots dos de l'any 1977. I a aquests han seguit: *Ara us n'explicaré una* (1980), *El bosc encantat* (1983), *El llapis fantàstic* (1985), *L'habitant del no res* (1987), *Orxata d'ortigues* (1986), *La rosa de Sant Jordi* (1988), *Xeflis i marrinxes* (1988), *El món inventat* (1990), *Les joguines imaginàries* (1990), i moltes obres més. De peces de teatre destaquem *El rei i el drac* (1985) i *Història d'una bala* (1998), premi Aurora Díaz Plaja.

També ha escrit en revistes infantils com *Cavall Fort*, i ha fet guions per al cinema, la ràdio i la televisió.

Ha rebut molts premis de prestigi des de l'any 1973: el premi Víctor Català, el premi Sant Jordi, el premi Crítica de *Serra d'Or*, el Premio Nacional de Literatura Infantil, entre d'altres.

Amb el seu nom o amb el pseudònim ha publicat més de seixanta llibres, però els que pensa per als adults sempre els signa Josep Albanell.

Si voleu veure més fotografies, portades dels seus llibres o saber més de la seva vida, podeu visitar les pàgines: <http://www.escriptors.cat/autors/albanellp/> i <http://www.xtec.es/~jducros/Josep%20Albanell.html>

1. Ara que ja heu llegit qui és l'autor, expliqueu com van formar el pseudònim, ell i el seu amic, a partir dels seus noms.

2. Com que ha rebut tants premis i ha escrit tants llibres, la seves obres han estat traduïdes a molts idiomes. A continuació trobareu els títols de *La guia fantàstica* en diferents llengües. Heu d'endevinar a quina llengua correspon cada títol unint-los amb una fletxa:

<i>Le livre de la licorne</i>	gallec
<i>La guía fantástica</i>	francès
<i>Arkatz fantastikoa</i>	èuscar
<i>A guía fantástica</i>	castellà

3. Llegiu aquesta recomanació del llibre del mateix autor *La dent de la Clara*. Després, responeu les preguntes:

Oh là là! Ni París, ni Londres, ni Reus! El millor destí per aquestes vacances és La dent de la Clara. Ui, no us penseu que es tracta d'una cova d'esmalt i càries, nooo! Sóc una turista fina, jo. El que us recomano és una ruta divertida i refrescant pels set contes d'aquest llibre.

Què us sembla un viatge en alicorn? I menjar-vos una tallada de síndria de lluna per sopar? I esborrar-se del mapa com qui esborra un dibuix amb una goma? Voleu descobrir què passa amb els carrers a mitjanit? Doncs seguiu-me. Us endinsareu en el misteriós bosc de Migimig i tastareu les delícies d'un iogurt que us farà desaparèixer.

No cal que us vacuneu ni que feu caravanes. Jo me'l vaig llegir a dalt de la Sagrada Família, que, com que ja la tinc molt vista, sempre m'hi enduc alguna lectura. I... oh, oh, oh! Quina meravella! Vaig gastar tot el carret fent fotos a les pàgines del llibre mentre exclamava: Bravo! Bravo!

Ara me'n vaig a tornar els bitllets d'avió a les Seychelles i amb els diners em compraré tots els llibres d'aquest autor, en Joles Sennell. Es veu que té tanta imaginació que li surt fum de colors per les orelles i el nas! Oh là là! Si el pogués retratar...!

<http://www.edu365.com/vadellibres/lilibre/04/index.html>

- Quina característica destaca en els llibres de l'autor?
- Quin és l'animal fantàstic que apareix a *La dent de la Clara*?
- Quines imatges fantàstiques s'anomenen en el text?

2. LLEGIM

2.1. Primera part. «L'últim alicorn»

2.1.1. Introducció

Què explica?

Llegim des del començament fins al tercer paràgraf de la pàgina 12.

1. Qui explica la història? En quina frase ens adonem que està en primera persona?
2. Com és que el Joles Senell havia entrat en aquella botiga?
3. On estava situada aquella botiga? Què hi buscava a la botiga?
4. Per què li va cridar l'atenció aquell llibre?
5. Com reacciona el llibreter quan veu que l'autor vol comprar el llibre?
6. Quina informació teniu de l'aspecte del llibreter?
7. Per què se sorprèn en Joles Senell quan el llibreter li diu que pensa regalar-li el llibre?
8. Què li vol explicar el llibreter?
9. En quina ciutat passava aquesta escena?

2.1.2. La història de l'últim alicorn

Què explica?

1. Què és un alicorn? Busqueu què en diu al diccionari.
2. A quina ciutat havia d'anar el vell alicorn?
3. Escriviu el nom d'aquesta ciutat al revés. Quina ciutat és?
4. Per què havia d'anar a la ciutat de Laliro?
5. A més de la banya, què més tenen els alicorns?
6. Com és la banya dels alicorns que descriu el llibreter?
7. Per què volia anar a la gran ciutat?
8. Com podia anar d'un lloc a l'altre?
9. En quin món viu l'alicorn?
10. Quina força necessitava l'alicorn per poder sortir del seu món?
11. L'alicorn aniria viatjant per etapes i, a cada parada, miraria de trobar algú que pogués imaginar-se'l. Si no, no era possible viatjar. Què li passaria a l'alicorn si no trobés ningú que se'l pogués imaginar?
12. Com es deia l'alicorn vell?
13. Què els passa als alicorns, quan van perdent la força?

Com ho explica?

1. L'autor fa servir la primera persona per explicar-nos aquesta història. És com si li hagués passat en realitat. Digueu exemples en què faríeu servir aquesta forma de narrar.

2. L'autor fa servir moltes frases fetes o expressions algunes de les quals potser a vosaltres no us resulten gaire familiars, perquè cada dia s'utilitzen menys. Escriviu al costat de cada fragment una frase en què es vegi que sabeu el significat de l'expressió subratllada:

– Quant me'n demanaríeu...?

– *En realitat, si us he de ser franc...*

– *Vaig estar bona estona regirant prestatges, munts i racons sense ensopegar amb res que em fes peça.*

– *Revistes il·lustrades de l'any de la picor.*

– *Penso donar-te'l [el llibre] de franc.*

– *T'ho explicaré tot fil per randa.*

3. També hi surten paraules que vosaltres no feu servir gaire, però que cal que conegueu. Busqueu en un diccionari de sinònims –a la classe segur que n'hi ha un, o a la biblioteca de l'escola– una paraula que es pugui canviar pel mot que teniu subratllat.

– *Jo me'l guaitava atònit:*

– *Diàleg insòlit:*

– *La botiga estava encofurnada:*

– *Em vaig repapar a la cadira*

4. Sabeu què és un *brocanter*? N'hi ha cap al vostre poble o ciutat? Si podeu, aneu-hi i pregunteu-li què ven. S'adiu amb la botiga on va a parar el nostre protagonista? Per què?

De la vostra collita

1. Expliqueu una història en què sigueu vosaltres el protagonista. En quina persona l'haureu d'escriure?

2.1.3. El viatge de l'alicorn

Llegiu des de la pàgina 12 fins al primer punt i a part de la pàgina 28.

Què explica?

Per tal de poder viatjar, l'alicorn necessitarà passatgers que se'l puguin imaginar. Només així en Nitus podrà arribar a la ciutat.

2.1.3.1. El noi de l'hort

I quan, després d'haver volapat una estona, el Nitus perd les forces i gairebé es fa invisible, va a parar a un hort on troba un noi.

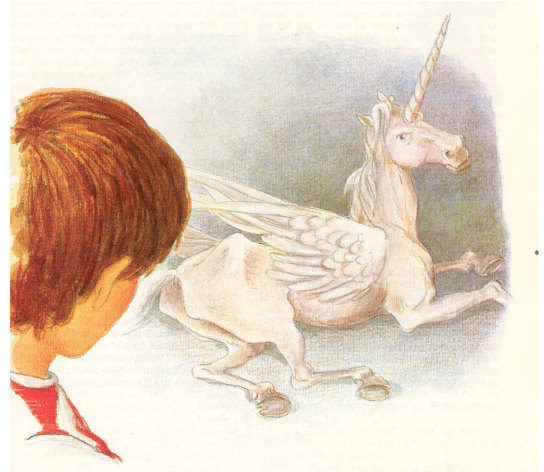
a) Per què li pregunta si sabria imaginar-se un alicorn?

b) Què va passar quan el noi es va imaginar l'alicorn?

c) Què va fer aleshores l'alicorn?

d) On aterrava l'alicorn quan perdia forces?

e) On va anar a parar quan va perdre les forces d'anar amb el noi?

2.1.3.2. *El rodamón*

Quan l'alicorn va notar que perdia força, va aterrar.

a) De quina manera el rodamón veurà el noi i l'alicorn?

b) Què li passa a l'alicorn quan perd força? .

c) Per què el rodamón diu que es podrà imaginar fàcilment l'alicorn?

d) Com és que l'alicorn no podrà fer tot el viatge amb el rodamón?

e) On van a parar l'alicorn i el rodamón?

2.1.3.3. *El pagès*

a) Què va veure el pagès?

b) Què estava fent el pagès?

c) Com va ajudar al pagès, l'alicorn?

d) Com li torna el favor el pagès?

e) On van a parar, l'alicorn i el pagès?

Dibuixos extrets de *L'arbre de la boira*

2.1.3.4. *El matrimoni que discutia*

a) Què discutia el matrimoni?

b) Quin dels dos muntarà l'alicorn?

- c) Com és que la dona està contenta?
- d) Com és que amb la dona van poder volapar molta estona?
- e) On van a parar?

2.1.3.5. *El general i el soldat ras*

- a) Què estaven fent els exèrcits, quan van arribar l'alicorn i la dona?
- b) De què s'estranyen el general i el soldat?
- c) Qui guanyava la guerra?
- d) Quin joc juguen, el general i el soldat amb la dona?
- e) Què els proposa la dona, al soldat i al general?
- f) Però, com li descriurà l'alicorn, al general?
- g) Com viatjava a dalt de l'alicorn, el general?
- h) On van a parar?

2.1.3.6. *El senyor de negocis*

- a) Què feia el general perquè es paressin els cotxes?
- b) Qui es va parar?
- c) Amb quin fi s'havia parat el senyor de negocis?
- d) Què fa el senyor de negocis per treure's el cotxe de sobre?
- e) On van a parar l'alicorn i el senyor de negocis?

Com ho explica?

1. Qui explica aquest conte?

2. Uniu amb fletxes els mots que vulguin dir el mateix:

trigar	rondinar
escriuassar	flotar
narrar	pensar
dissipar	explicar

cavil·lar	esfumar
surar	tardar

3. Al fragment que heu llegit surten algunes expressions que potser no feu servir gaire i que són prou divertides. Intenteu fer una frase amb les que us donem a continuació.

- *de bell nou*
- *amb un pam de boca*
- *entretenir la gana*
- *en un tancar i obrir d'ulls*
- *fer figa*

4. El comerciant va convèncer el batlle. Era convincent. Feu el mateix amb les frases que teniu a continuació:

- Té molta intel·ligència: és .....
- Té molta alegria: és.....
- Es dedica a estudiar: és.....
- El vestit li escau molt bé: és .....

5. Què és una imatge eqüestre? De què ve la paraula eqüestre?

6. El negociant, quan es troba amb el general, li diu que d'imaginació per fer pistrincs, sí que en té. Sabeu què són els *pistrincs*?

De la vostra collita

1. L'alicorn *volapava*. Volapar és una paraula que l'autor ha inventat per explicar com volava i galopava a la vegada l'alicorn. Inventeu-vos verbs que vulguin dir dues accions a la vegada. Per exemple:

- Posar-vos l'anorac i sortir de casa: .....
- Treure l'estoig de la maleta i trobar el bolígraf: .....

A veure quin us ha sortit més divertit!

2.1.4. Arribada a Laliro

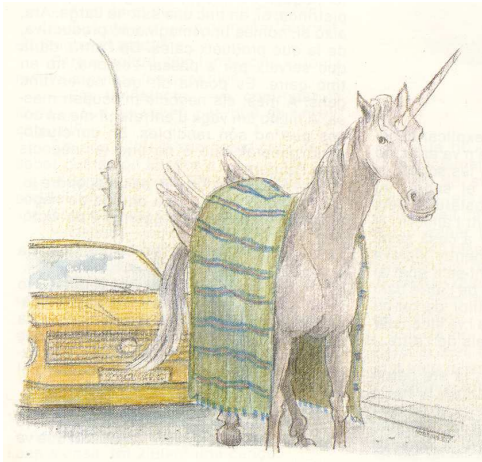
Llegiu de la pàgina 28 fins a la 37.

Què explica?

2.1.4.1. El negociant i l'alicorn

- a) Per què va trigar tant a tornar el negociant?

- b) Qui devia ser el Gran Manaia?
- c) Per què estava molest l'alicorn?

2.1.4.2. *L'envelat*

- a) Quins projectes té el negociant?
- b) Què li passa a l'alicorn quan l'acaben de tancar a la gàbia?
- c) Quin és l'única solució perquè torni a fer-se visible?

2.1.4.3. *L'alicorn i el llibre*

- a) Qui és l'únic dels seus acompanyants que l'anirà a veure?
- b) Per què necessita paper l'alicorn?
- c) Amb què escriurà?
- d) Quin pacte estableixen el negociant i l'alicorn?
- e) Quan va morir l'alicorn?

Com ho explica?

1. Busqueu en aquest fragment la paraula que vulgui dir el mateix que *alcalde*.
2. *Gran Manaia* és una altra manera de dir, més irònica. Busqueu una manera irònica d'anomenar:
  - el més petit dels germans
  - el més gran dels germans
  - el més alt i gros

De la vostra collita

1. En un full blanc i amb un retolador vermell escriviu-hi una història curta, com si l'hagués escrita l'alicorn. Recordeu que heu de fer anar la vostra imaginació, si voleu que funcioni!

2.2. Segona part. «La guia fantàstica»

Llegiu les pàgines 41 a 43.

Què explica?

- a) Quin llibre va escriure l'alicorn?
- b) Què hi veu, el negociant, en el llibre? Per què?
- c) Qui hi veurà lletra? Per què us sembla que la veurà?

Com ho explica?

- 1. Què és un manuscrit?
- 2. Sabeu què vol dir que un llibre és inèdit?
- 3. De quantes maneres es pot dir treballador? Al llibre, quan parla del linotipista. l'anomena.....
- 4. Però encara podeu trobar altres paraules que volen dir el mateix. Busqueu-ne algunes al diccionari de Sinònims.

De la vostra collita

1. Agafeu un full de paper i escriviu a sobre amb llimona: espremeu el suc de la llimona i poseu-la en un vas. Necessiteu un plomí metàl·lic i un mànec, que encara podreu trobar en algunes papereries. Potser entre els records dels vostres avis n'hi ha algun... suqueu el plomí amb la llimona i escriviu!

Si, quan és sec, hi passeu la planxa podreu llegir-hi allò que heu escrit. És una bona manera de guardar secrets!

2.2.1. Llibre dels animals estrambòtics

Llegiu les pàgines de la 43 a la 48.

Què explica?

El linotipista s'ha estranyat del títol d'aquell llibre, i encara més que el negociant no el pugui llegir. Haurà de llegir-ne un fragment en veu alta al negociant, l'única manera que pugui saber què hi diu, al llibre.

2.2.1.1. Els tamarros

- a) Quina forma tenen els tamarros?

- b) On s'amaguen durant el dia?
- c) En què s'assemblen a les serps, els tamarros?
- d) Què se'n fa, de la pell dels tamarros?
- e) Què va fer el negociant, en haver escoltat aquest relat?

2.2.2. Llibre dels mons estrambòtics

Llegiu les pàgines de la 49 a la 53.

Què explica?

El negociant, un cop el llibre va estar acabat, va voler llegir-lo, però es va trobar amb la mateixa sorpresa: no el podia llegir!

Però la senyora de fer feines sí que el podia llegir, oi? I el cas és que ja no era el «Llibre dels animals estrambòtics», era el «Llibre dels mons estrambòtics».

2.2.2.1. El món de rere els miralls

- a) Com és tot el que hi ha en el món de rere els miralls?
- b) Amb què es pot comparar, per la mida que té, tot el que hi ha rere els miralls?
- c) Quin personatge de ficció coneixeu que ens féu entrar en el món de rere el mirall?

2.2.3. Mites de la veritat oculta

Llegiu les pàgines de la 53 a la 60.

Què explica?

- a) I al cap d'un temps de guardar el llibre, el negociant el va ensenyar a...
- b) Per què us sembla que el negociant no li vol deixar el llibre?

2.2.3.1. El que hi ha dintre alguns núvols

- a) Qui hi viu, als núvols?
- b) Quin ofici tenen els qui viuen als núvols?
- c) Però, us heu fixat quins llibres escriuen?
- d) Quin llibre escriu el pilot de l'avioneta? El coneixeu?
- e) Quin llibre escriu l'Alícia?
- f) I el cavaller Tirant lo Blanc, quina obra escriu?
- g) Si es troba el senyor Don Quixot, sabreu dir quina obra escriu?
- h) Per què són bromes de la imaginació?

2.2.4. Màquines i maneres de fer viatges extraordinaris

Llegiu les pàgines de la 60 a la 63.

Què explica?

- a) Ja ho heu vist, el negociant estava ben preocupat. I va fer reunir a Laliro els savis per esbrinar què era aquell llibre. A quina conclusió van arribar els savis?
- b) Què en farà de tots els llibres que els de la impremta tenen al magatzem?
- c) Quina sorpresa té amb el darrer llibre, el que li quedava al despatx?
- d) Quin era el defecte que tenia el tren que descomptava hores?
- e) Com va acabar la història del tren que descomptava hores?
- f) El negociant va tenir una alegria molt gran, oi? Per què?

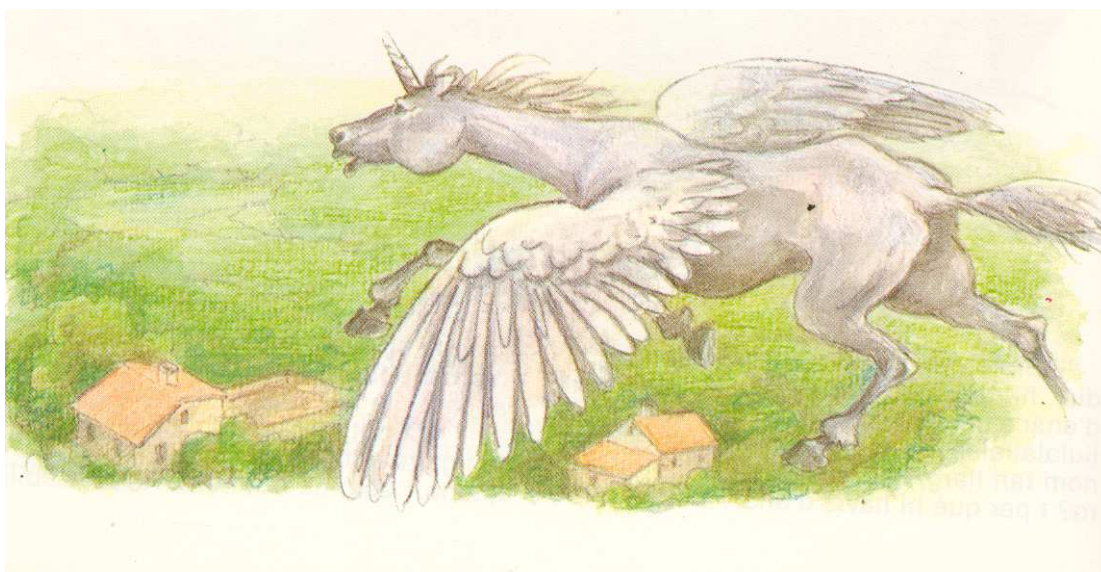
2.2.5. Història de l'últim alicorn i del seu llibre

Llegiu les pàgines de la 64 a la 69.

Què explica?

Tornem amb el personatge protagonista i el botiguer, que encara estan asseguts al bar, prenent un refresc.

- a) Ara podem esbrinar com és que el negociant havia arribat a poder llegir el llibre. Expliqueu-ho.
- b) Com actuava el llibre, segons deduïa el vell botiguer?
- c) D'on l'havia tret aquell llibre, el botiguer?
- d) Quin és el títol del llibre per al protagonista?

2.2.6. Guia fantàstica dels mons dibuixats

Llegiu les pàgines de la 70 a la 81.

Què explica?

2.2.6.1. La batllia de Campassavia

- a) Quins pobles conformen la Batllia de Campassavia?
- b) Què és el que distingeix els del poble d'En Bon Llop de l'Orella Dreta?
- c) Què li passa al viatger, quan marxa d'aquest poble?
- d) Què feien amb els malfactors els de la Batllia de Campassavia, en lloc de penjar-los?
- e) I els del poble d'En Xiulet del Fang de Fusta, a què es dedicaven, abans?
- f) Quin tipus de xiulets van intentar fabricar?
- g) Què els va passar?
- h) D'on surten les boles de billar, segons el poble d'En Xiulet del Fang de Fusta?
- i) Com són els paraigües que fabriquen a Na Barnilla del Paraigua?
- j) Per què els necessiten a Besíria, aquests paraigües?
- k) El protagonista ha llegit el conte de la *Guia fantàstica dels mons dibuixats* al vellet. Què hi pot llegir ara, el vellet?
- l) Quina raresa té aquest llibre, a part de les que ja coneixem?

Com ho explica?

1. Què significa *agafar la paella pel mànec*? I *anar de mal borràs*?

2. Sabeu què és una mà de morter? Per a què es fa servir?

3. Busqueu una paraula de la mateixa família:

– *Batlle*: .....

– *Botiga*: .....

– *Mirall*: .....

– *Pensar*: .....

4. Les sigles. A la Batllia de Campassavia parlen de l'*UTI: Unió de Territoris Imaginats*. Ho diuen amb les sigles per abreviar.

Sabeu què volen dir les sigles següents? Escriviu-ho al costat:

CEIP ..... IES .....

5. Feu un recull de tots els contes que heu anat llegint a la segona part. Ompliu el quadre següent, que reuneix els títols dels llibres i els contes del qui podien llegir quan obrien *La Guia Fantàstica*:

<i>Nom del llibre</i>	<i>Títol del conte</i>	<i>Qui el va llegir</i>
<i>Llibre dels animals estrambòtics.</i>		
<i>Llibre dels mons estrambòtics.</i>		
<i>Mites de la veritat oculta.</i>		
<i>Màquines i maneres de fer viatges extraordinaris.</i>		
<i>Història de l'últim alicorn i del seu llibre.</i>		
<i>Guia fantàstica dels mons dibuixats.</i>		

De la vostra collita

Agafem el mateix quadre de l'exercici anterior, però en farem un exercici ben nou i ben vostre.

1. Us imagineu que trobeu el llibre? Què hi hauríeu pogut llegir? Com que teniu la fantasia que us cal –ni més ni menys, com us diuen al llibre– inventareu el nom d'un conte per a cada llibre:

<i>Nom del llibre</i>	<i>Títol del conte</i>
<i>Llibre dels animals estrambòtics</i>	
<i>Llibre dels mons estrambòtics</i>	
<i>Mites de la veritat oculta</i>	
<i>Màquines i maneres de fer viatges extraordinaris</i>	
<i>Història de l'últim alicorn i del seu llibre</i>	
<i>Guia fantàstica dels mons dibuixats</i>	

2. Inventeu-vos un animal. Descriviu-lo i expliqueu-ne algunes accions, ben divertides com les dels tamarros.

2.3. Tercera part. «Les illes dibuixades»

Què explica?

- a) El nostre amic s'ha emportat el llibre a casa seva. Què somia a les nits després de llegir?
- b) Quina paraula s'ha escapat del diccionari? Com sap que és un mànec o agafador de l'arada i altres eines?
- c) Creieu que la frase *El meu roser ha emmalaltit i ja no fa mantí roses* té sentit? Per què?
- d) Què faran el protagonista i la paraula?

2.3.1. L'illa Mada

- a) Com era la gent de l'illa Mada?
- b) Sabeu en què consisteix la *modacràcia*?
- c) Per què en aquella illa ningú no vol fer de rei?
- d) Quina és la feina del rei de l'illa Mada?
- e) Com que no els agradava el règim de la modacràcia, van passar a la monarquia rifada. Discussiu a classe si us sembla bé aquesta manera de governar. Seria possible, en la realitat?
- f) Per què necessiten el paper assecant?
- g) Per què us sembla que la paraula *MANTÍ* vol fer alguna cosa més que mirar? Creieu que aquesta paraula es fa servir molt?

2.3.2. Illa Oooo

- a) La segona illa era la quarta de l'arxipèlag Dabeixodus. Sabeu què es un *arxipèlag*? Digueu-ne un exemple.
- b) Què en sabeu de l'illa Oooo?
- c) Què van fer el protagonista i la paraula?

2.3.3. Illa Tururut

- a) Quin tret físic tenen de particular els habitants de l'illa Tururut?
- b) Per què podeu afirmar que els habitants de l'illa Tururut són molt educats?
- c) Com veu en Joles els habitants de Tururut. I els habitants, com veuen en Joles?
- d) Què fan amb els lletjos, els de l'illa Tururut?

e) Expliqueu de manera resumida l'engany de la paraula i del Joles al Xúruf Xuf.

f) Per què patia en Joles mentre estava tancat a la reixa de Tururut?

Com ho explica?

1. Els habitants de l'illa Mada tenen la pell de molts colors. Digueu com deu ser la pell:

Arlequinada: .....

Estampada: .....

Cubista: .....

2. Els habitants de l'illa Tururut es deien turututers i el de l'illa Mada es deien madencs. I els habitants de Lleida? I els de Sort? I els de Tremp?

3. Un habitant va saludar el nostre protagonista dient-li:

—*Salut i felicitat honorable **foraster** de fora.*

I ell li respongué:

—*Salut i felicitat, honorable **indígena** de dins.*

Oi que repeteix alguna cosa? Què us sembla? Proveu de fer-ho amb altres paraules:

—Hola ciutadà de la.....

—Benvingut, escolar que vas a l'.....

—Sou vosaltres els llegidors de .....

—Avui rebem el millor cantador que .....

—Salut jugadors del .....

4. Aquell home era lleig *com un mal pensament*. Inventeu-vos comparacions:

— *És alegre com*.....

— *Esta fart com*.....

— *És petit com*.....

— *Està prim com*.....

— *És alt com*.....

De la vostra collita

1. Al nostre protagonista se li va escapar una paraula del seu diccionari. Imagineu que la paraula TORNAVEU s'ha escapat del vostre diccionari. Busqueu-ne el significat i digueu quines paraules té a sobre i a sota. Feu una frase amb el mot TORNAVEU.

2. Dibuixeu l'illa Mada amb els seus habitants. I, al voltant, l'illa Oooo i, més enllà, l'illa Tururut. Dibuixeu a sobre de cada illa alguns dels seus habitants. És clar que a l'illa d'Oooo, no sabem qui hi podeu posar...

3. Els habitants de l'illa Mada tenen un govern basat en la modacràcia, que ja sabeu en què consisteix. I si es basés en la *futbolcràcia*? O en la *semàforocràcia*? Expliqueu en què consistirien aquests règims.

4. Ara seriosament. En el país on vivim, el règim és la *democràcia*. Sabeu què és la democràcia? Sabeu exercir la democràcia a la classe, a l'escola, amb els vostres companys? Què és el contrari de democràcia? Comenteu-ho a classe.

2.3.4. Tornem al món real?

1. La paraula MANTÍ es troba a la pàgina 1117 del diccionari, és veritat. Però atenció, si voleu comprovar-ho, ho heu de fer al *Diccionari de la Llengua Catalana* de Pompeu Fabra, que és el diccionari que es feia servir normalment fa uns anys. Ara, si busqueu aquest mot al Diccionari de la Llengua Catalana de l'Institut d'Estudis Catalans, a quina pàgina la trobareu?

2. Com és que va imaginar les Illes Dibuixades, l'autor?

3. Quan va veure que ja no podia llegir el llibre, què va fer, l'autor?

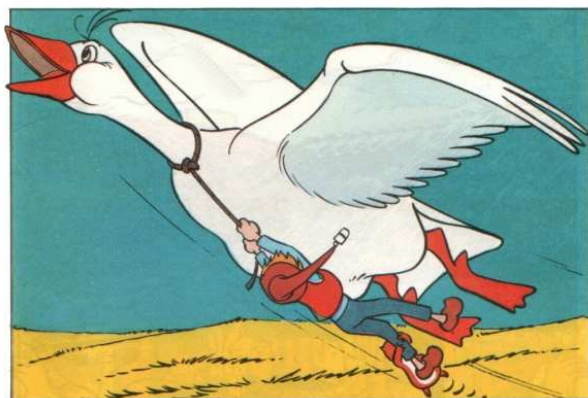
4. Digueu el títol del llibre que va poder llegir l'amic de l'autor. Com es deia, l'amic de l'autor?

3. DESPRÉS DE LLEGIR

3.1. Els viatges i els contes

Com esteu d'aventures fantàstiques? Com ha funcionat la imaginació mentre viatjàveu dalt de l'alicorn, mentre s'obria el llibre de *La Guia Fantàstica*, mentre navegàveu pels mars que envoltaven les Illes Dibuixades? Joles Sennell juga amb les paraules d'una manera sorprenent, per això ens fa entrar a la fantasia a través del joc. Juguem a buscar contes?

Si amb l'alicorn hem volat a través de muntanyes i valls fins a arribar a la ciutat d'Orilal, busquem amb quins animals han pogut viatjar els personatges de contes famosos:

Nils Holgersson era un noi que va volar per Suècia amb l'ajut del seu ànec.

Nils era un noi de catorze anys que sempre es divertia fent maleses i trapelleries tant amb els homes com amb els animals. Un dia, mentre els seus pares eren fora, conegué un follet. El follet, per castigar-lo de les seves malifetes, el féu tornar petit, petit. Era l'època de l'any en què les oques migren. Una de les oques de la família de Nils també vol marxar. Quan Nils la vol retenir, l'oca emprèn el vol. Comença un

llarg viatge a través de tot Suècia. Durant el viatge coneix la bellesa dels paisatges de Suècia, les històries i les llegendes, i a la vegada va coneixent la bondat de la gent. Quan Nils retorna a casa seva, el follet li concedirà tornar a la seva talla normal. Gràcies al viatge, Nils esdevé generós i bona persona i feliç de trobar-se amb els seus.

Les aventures de Nils Holgersson és un conte que va escriure Selma Lagerlöf (1858-1940), una escriptora sueca que va guanyar el Premi Nobel de Literatura.

1. Establiu les diferències entre els viatges de l'alicorn i el de Nils amb les oques.
2. Harry Potter, ja el coneixeu, oi? També viatja: per anar a l'escola va amb el tren Howards Express, aquell que s'agafa a l'andana nou i tres quarts de l'estació de King's Cross. I quan juga a quiddix, Harry puja dalt d'una escombra... Encara que en aquest cas no són animals, el mitjà de transport és ben meravellós. Parleu a classe de l'aspecte fantàstic del tren de Harry Potter.

Coneixeu el conte de *La Ventafocs*? Per anar a palau, el dia de la festa del príncep, la Ventafocs necessita una carrossa. Aquí hi intervenen les fades, que convertiran una carbassa i dos ratolins en una esplèndida carrossa per portar la Ventafocs.

Sindbad era un mariner que, en trobar-se en una illa deserta, per poder-ne sortir va lligar-se a la pota d'un aguilot, Rokh, que el portarà lluny, volant pel cel.

3. Busqueu el conte de *Sindbad el mariner* a la biblioteca de l'escola. També podeu anar a la biblioteca del vostre barri o de la vostra ciutat, i llegir aquest conte, un dels contes de *Les mil i una nits*.
4. I la bruixa de *Les tres bessones*? I l'Ot el bruixot? i tants altres personatges que tenen la sort de poder volar amb una escombra? Trieu un personatge de conte que hagi viatjat i expliqueu-ne la història.

3.2. La vostra guia fantàstica

Després de la lectura de *La guia fantàstica*, no us ha quedat un regust dolcet? Com de ganes de viatjar amb l'alicorn a través de muntanyes i valls? O potser podeu obrir el llibre màgic, que us explicarà allò que només vosaltres podreu llegir? I, si, per l'atzar, us trobeu amb la Guia fantàstica dels móns dibuixats? Podreu trobar una illa ben vostra... o l'illa de la classe...

Comencem!

1. L'alicorn us ha trobat tot jugant al pati i us ha demanat si volíeu anar a fer un vol amb ell. Tots heu respost que sí! Però us ha posat unes condicions:

Heu de fer tres grups a la classe:

1r grup:

- Dividiu-vos en petits grups de dos o tres alumnes
- El lloc on viatjareu ha de ser una illa dibuixada. Cada grup a una illa diferent, perquè tanta gent no hi cabria. Au, dibuixeu-la en un full gros, de mitja cartolina. Esteu dibuixant un mapa. Inventeu-vos el nom de l'illa, poseu-hi muntanyes, rius,

pobles i ciutats... tot allò que us sembli que hi pot haver en una illa. I com que és una illa, al voltant hi ha mar...

– Al suro de la classe, amb lletres molt ben fetes escrites en cartolina, heu d'escriure el nom de l'illa on anireu cada grup amb l'alicorn. I, és clar, el vostre nom.

– Anoteu a la llibreta tot allò que us sembla que hi ha en aquesta illa: nom del poble més important; quin nom reben els habitants de l'illa i els del poble més important (no és difícil construir el gentilici d'un país o d'un poble, oi?).

– A continuació heu d'explicar com viuen els seus habitants: quina és la seva feina, les seves festes, en què es diverteixen...

2n grup:

– Dividiu-vos en dos grups, per poder anar més còmodes dalt de l'alicorn.

– Heu viatjat a un poble molt llunyà. I a les golfes de la vella escola del poble, uns quants de vosaltres hi heu trobat un llibre. Que estrany! Cadascú hi llegeix un títol diferent!

– Cal que nomeneu un secretari o secretària de cada grup. Aquesta persona anotarà el títol del llibre que cadascú del seu grup ha llegit.

– Quan l'alicorn us deixi un altre cop al pati de l'escola haureu de córrer a escriure el que hauríeu llegit al llibre de *La guia fantàstica* que heu trobat. La imaginació no us ha deixat a terra!

– Escriviu el vostre conte seguint l'estil de *La guia fantàstica*: el protagonista principal viu en la fantasia.

– Com que voleu que tota l'escola pugui llegir els vostres contes, els podeu escriure en lletra grossa en un full de mida Din A3, fent servir colors i dibuixos... tants com us surtin! I després exposar-los al passadís de l'escola per tal que tothom els llegeixi.

3r grup (màxim tres o quatre de vosaltres):

El nostre amic l'alicorn us ha portat a casa d'en Joles Senell. I tots volíeu preguntar-li moltes coses! L'heu ben atabalat. Li heu demanat perdó i heu tornat a la classe on, entre tots, heu preparat una entrevista amb l'escriptor.

Què cal preveure, a l'hora de preparar una entrevista?

– Doncs, primer de tot, ens hem de plantejar què volem saber. I no ens hem d'interessar per bajanades. Es tracta de fer una entrevista a un escriptor!

– Escriviu les preguntes, amb lletra clara, deixant un espai per a les respostes.

– No feu més de nou o deu preguntes.

– Interesseu-vos pels llibres que ha escrit, pels premis que ha rebut, per la seva professió d'escriptor. No entreu mai en qüestions personals.

2. Intenteu posar-vos en contacte amb en Joles Senell i expliqueu-li el treball que heu estat fent amb *La guia fantàstica* tots els nois i noies de la classe. També el podeu

convidar que us vingui a veure. Però si no és possible, segur que si li envieu la vostra entrevista, us la respondrà: janus@mareotis.net

3.3. El mirall de Gised

1. Llegiu i, després, responeu:

A mà esquerra va veure una porta entreoberta. Era l'única salvació. Es va aguantar la respiració i amb molta cura de no moure-la, s'hi va esmunyir. Havia aconseguit entrar a l'habitació sense que els altres s'adonessin de res, i això el va tranquil·litzar. Van passar de llarg i el Harry es va recolzar a la paret, respirant profundament, escoltant els passos que s'allunyaven. Li havia anat d'un pèl.

Van passar uns segons abans que s'adonés de com era l'habitació on s'havia amagat. Semblava una aula en desús. Apilades contra la paret del fons veia les siluetes fosques dels pupitres i les cadires, i la d'una paperera col·locada de cap per avall. Però a la paret del davant hi havia alguna cosa que no pertanyia a aquell lloc, un objecte que semblava que algú acabés de posar allà perquè no fes nosa.

Era un mirall magnífic, tan alt com el sostre, amb un marc daurat molt guarnit, que s'aguantava sobre peus en forma d'urpes. A dalt de tot hi havia una inscripció: Roc led gised leòni segtami anu ort somon.

Com que ja no sentia el Fich i l'Snape, la por se li va anar esvaint, i es va apropar al mirall. S'hi volia mirar però no hi veia res, com abans. Va fer una passa i s'hi va col·locar just davant.

Va haver de tapar-se la boca amb les mans per no cridar. Va girar el cap i va mirar al seu voltant. El cor li batejava molt més fort que quan el llibre havia començat a cridar... Perquè no només s'havia vist ell al mirall, sinó que a més hi veia un munt de gent al seu voltant.

Però la cambra era buida. Va respirar profundament i es va girar de nou cap al mirall.

Allà hi era ell, reflectit al mirall, pàl·lid i amb cara d'espantat; i allà també, reflectides al mirall darrere seu, hi havia com a mínim deu persones més. El Harry va mirar enrere, però continuava sense veure ningú. ¿Potser és que els altres també eren invisibles? ¿Era dins una cambra plena de gent invisible i la màgia del mirall era que els reflectia, tant si eren invisibles com si no?

Va tornar a mirar el mirall. Una dona que hi havia just darrere el seu reflex li somreia i el saludava amb la mà. Va treure una mà de la capa i va comprovar que darrere seu només hi havia aire... Ella i tots els altres només existien al mirall.

J. K. Rowling, *Harry Potter i la pedra filosofal*⁶

- a) Aquest és un dels miralls famosos dels contes. Expliqueu quina semblança té aquest mirall amb el món darrere els miralls de *La guia fantàstica*.
- b) Com explicaria el Harry el que ha vist al mirall?

⁶ ROWLING, J. K. *Harry Potter i la pedra filosofal*. Barcelona: Empúries, 1999.

ANNEX: INDRETS DE LA GUIA FANTÀSTICA

Batllia de Campassavia

És la contrada dels pobles dibuixats per pintors imaginatius però sense gaire paciència (per a més detalls sobre aquests pintors, cal consultar la *Guia fantàstica dels mons dibuixats*, un llibre difícil de trobar ja que el text i el títol canvien en funció del lector). La seva capital és el Bon Llop de l'Orella Dreta, un poble els habitants del qual van decidir, fa uns anys, d'esborrar el seu passat col·lectiu que no els agradava o els feia vergonya, no se sap. Van destruir tots els testimonis materials que els poguessin recordar la història del poble però, quan van haver-ho aconseguit, van adonar-se que tampoc ja no tenien futur... Des d'aquell temps, viuen encadenats al present i estan condemnats a no deixar cap rastre a la memòria dels visitants que, doncs, obliden haver-hi passat tan bon punt n'han sortit.

Darrere el poble, pujant cap a la muntanya de les Forques, es poden veure tot d'arbres que, antigament, havien estat forques però que, per un caprici estrany de la naturalesa, van arrelar i fruitar –cal saber però que totes les fruites d'aquests arbres són agres. Fa uns anys es va parlar de construir un heliport al cim d'aquesta muntanya per tal de relligar diverses ciutats entre elles i, en particular, per permetre als artesans de na Barnilla del Paraigua –el segon poble de la Batllia– d'exportar els seus paraigües, anomenats paraigües del pa de quilo. Aquests estris tenen una forma allargassada i corba que és especialment adaptada a les cabres sense pèls del camp de Besíria.

Un xic més lluny es troba el tercer i últim poble de la contrada, en Xiulet del Fang de Fusta, un poble que, anys ha, tenia com a especialitat els xiulets, tant de fusta com de fang. Un matrimoni feliç però de conseqüències econòmiques funestes va provocar una crisi greu al poble, ja que després de l'enllaç entre l'hereu del fabricant de xiulets de fusta i la pubilla del fabricant de xiulets de fang, els artesans locals van intentar fabricar xiulets de fang de fusta. No se'n van sortir i van haver de reciclar-se. Després d'algunes proves infructuoses –com ara fabricar cascavells de cireres– van trobar una nova font de fortuna gràcies a la cria dels pinsans de billar, uns ocells que, quan canten, repeteixen les primeres notes del *Cant de la Sibila*.

Per sortir de la Batllia de Campassavia, només cal seguir els camins dibuixats pel pintor imaginatiu de torn. En cas que no hi hagi cap camí d'aquesta mena, pot ser més complicat i cal resignar-se a passar per marges estrets i bardisses gairebé sempre espinoses.

Tirolaliulalailalero

No és estrany que aquesta ciutat, de localització bastant imprecisa, sigui coneguda també amb el nom escurçat de Laliro... Se'n parla sobretot pel fet que, un dia, hi va aparèixer un vell alicorn que, abans de morir, volia que el més gran nombre possible d'humans el veiessin. No era tan fàcil, ja que només la gent capaç d'imaginar-lo podien veure'l... Un home de negocis, prou aferrat a l'obsessió de guanyar diners per fer l'esforç imaginatiu necessari, va tancar l'animal al parc zoològic de la ciutat, amb l'ajuda del batlle, i va esperar que vinguessin els visitants. L'alicorn, però, tal com havia anunciat ell mateix en iniciar el seu viatge cap a Tirolaliulalailalero, va morir-se poc temps després.

Joan-Lluís Lluís, *Diccionari dels llocs imaginaris dels Països Catalans*⁷

---

⁷ LLUÍS, Joan-Lluís. *Diccionari dels llocs imaginaris dels Països Catalans*. Barcelona: RBA – La Magrana, 2006.

